

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy óra. 1 kor. Egy óra. 1 kor. 50 fill.
Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Felelős szerkesztő:
SIPOS BÉLA.
Kiadók és Iptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piacz-utca 47. és 49. szám.

Helytelen taktika.

A Debreczeni Független Újság számára
írta: **dr. Halász Lajos** orsz. gyűlési képviselő.

Az új képviselőház első napjait a nemzetiségi képviselők foglalták le maguknak.

A kormányelnök programján és a pártszónokoknak ezt méltató beszédein kívül érdemleges felszólalás más részről nem is történt, mint a nemzetiségi padokról.

Maguk a felszólalások szokatlan emóciót keltenek.

Egész áradata zuhogott a közbeszólásoknak, úgy, hogy a nemzetiségi képviselők szólásszabadsága érdekében magának a Ház elnökének kellett közbe lépni.

Semmi kétségünk nincs az iránt, hogy eme közbeszólásokat a legtisztább hazaszeretet sugalta s nagy részük volt a kedélyek felizgatásában azoknak a nemzetiségi képviselőknek is, akik mikor a magyar nemzet helyett magyar fajról beszéltek, ugyanakkor román nemzetiség helyett román nemzetéről diskuráltak.

De azért a közbeszólások ilyen szakadatlan viharzását helyeselni nem tudjuk.

Vasárnapra.

Piros pünkösöd ünnepén Debreczenbe jönnek a belgrádi Drustvo dalegyet tagjai, s barátkoznak magyar dalostestvéreikkel. Üdvözljük szeretettel kedves vendégeinket és kívánjuk, hogy érezzék jól magukat körünkben. A kulturában a szeretetben és a haladásban ölekezni kell ennek a két nemzetnek. Le kell győzni azokat az ellentéteket, a melyeket mesterséges uton támasztottak a két nemzet között. A magyar és szerb nemzet arra van hivatva, hogy egymás mellett haladjon a kulturában, egymás megbecsülésében. Reméljük, hogy ez a debreczeni barátkozás megadja az alkalmat és a módot a két nemzetnek egymással való érintkezésére.

Az orfeumról is essék szó egyszer ezen a helyen, és pedig egy kiváló művészember Gyárfás Dezső révén. Eddig, ha orfeumról beszéltünk, a német szellem felhízalt vastag trágárság állott előttünk. Szerencséjére a brettlinek, egynehány lelkes, derék művész buzgólkodása

Mintha néminemű terror látszata lett volna.

Ettől óvakodnunk kell!

Ez sem nem helyes, sem nem okos.

Nem helyes, mert célra nem vezet.

A nemzetiségi képviselők részint programjukból kifolyólag, részint egyéni érzületek sugallatából amugy is animozitással jöttek a Házba — el-
lőkélve arra, hogy „sérelmek“-nek orvoslását keresendik.

Ha eme „sérelmek“-nek már előadásában is gátolva lesznek — animozitásuk, mondjuk ki őszintén — magyar gyűlöletük fokozódik.

Semmi se keseritheti el a panaszkodó embert jobban, mintha „sérelmek“-t meg se hallgatják, sőt annak előadásában egyenesen megakadályozzák.

Az ilyen eljárás csak fokozza elkeseredésüket s az el nem mondott „sérelmeket“ vagy a külföld elé viszik vagy a nép előtt hangoztatják.

Mindakét helyen azzal a bevezetéssel, hogy a magyar képviselőházban — nemcsak hogy nem orvosolják, de még csak meg sem hallgatják őket.

és zsenialitása megteremtette a magyar orfeumot. A ki végig hallgatja a Bikában Gyárfás Dezső műsorát, az a legnagyobb elragadtatással fog nyilatkozni a jeles művészről. Gyárfás megmutatta, hogy a magyar szellem is tud érvényesülni az orfeumban — s az előadó művészek nem okvetlen kell kostonériákban fürdeni. Gyárfás még sok dicsőséget fog szerezni magának és a magyar szellemnek.

A halál vonata tegnap végig száguldott a Piac utcán, halálra gázolt egy fiatal leányt. Ez a végtelenül szomorú eset azt bizonyította be, hogy a nagy lomha motorok utcai közlekedésre egyáltalán nem alkalmasak. Hogy tudjon vigyázni a mozdonyvezető, a mikor előre nem láthat, be lévően falazva egy ketrebe.

A vasutársaság, a melyik olcsó és kimustrált gépekkel dolgozik, megvalósíthatná a közönség régi óhaját, átalakíthatná villamosra a vonatot. A villamossal korántsem történének olyan szerencsétlenségek mint a motorossal, amelyet csak künt a városon kívül volna szabad használni.

Persze a „sérelmeket“-et tulzottabban szinesebben adják elő: bennünket pedig úgy tüntetnek fel, mintahogy egyik szónokuk — többször hangoztatta is, a kik őket a Házban is „brutálizálják“.

Nem okos — mert akarva, nem akarva — martirokká avatjuk őket, kik ha a fórumra lépve sebeket is mutogathatnak, inkább találnak meghallgatásra.

Az akció — reakciót szült. Károsat.

A türelmetlenség, melylyel első nap fogadták beszédeiket, összetömörítette őket.

Két-három vezér-szónok helyett beszélni fog mind.

Abban a különös hitben ringatják magukat, hogy a koalícióban levő pártokkal szemben egyedül ők képezik a hivatott ellenzéket.

Hirdetik azt is, hogy a nemzetnek tesznek szolgálatot, mert annak a nevében és egyedül ők teljesítik az ellenőrzés feladatát.

Szónoklataikkal már elsőizben halomra döntötték a kormány számítást, megakadályozták a beterjesztett javaslatok sürgős letárgyalását.

Mindez azért, mert a türelmet-

Érdekes különben a mai elgázolásban az, hogy a vonatot a kisvonat fűtőházának főnöke vezette. Ha egy képzett, tanult ember ilyen rettenetes kalamitást csinál, mit várhatunk jattól a mozdonyvezetőtől, a ki egy szakvizsga után már ott ül a mozdonyon, s száz meg száz emberélet felett rendelkezik. A kisvasut mostanában nagyon sokszor volt már a halál vonata — ép elég volt az elgázolásokból. Radikális intézkedést kérünk, különben a közönség jogos ellenszenvé teljes mértékben ki fog törni a helyi vasut igazgatósága ellen, a miből aztán kellemetlen dolgok következhetnek.

A sok megrovás után végre dicséretben is van része Debrecennek. Az Újság című fővárosi lap tegnapi száma nagy elismeréssel emlékezik meg a tornászok fogadtatásáról, s azt mondja, hogy az ellátás mintaszerű volt. Feljegyezzük ezt emlékezet okáért, mert köztudomásu dolog, hogy ha Debrecenről van szó, a fővárosi lapok igen fukarok a dicséretben, de annál bőkezűbbek a szidalmazásban.

Bárd.

Ruhafestő

Széchenyi-utca 42. sz.

Telefon: 323.

gépalkatos mester
DEBRECZEN, II. ker. Bethlen-utca 48. szám alatt.

lenkedők nem akarták meghallgatni „sérelemüket.“

Mik a sérelemek? Azokkal érdemben alig is lehet foglalkozni.

Az egy Maniut kivéve mindegyik csak olyan „sérelemeket“ hozott fel, a melyeket a választások alatt észlelt.

Mindezek csak individuális, de nem nemzetiségi sérelemek.

Hasonló kortesküzdelmeken keresztül mentünk a legtöbben. Engem is megdobáltak — embereimet elverték — korteseimre rálöttek a román választók, de kinek jut eszébe ebből nemzetiségi vagy faji sérelmet kovácsolni?

A verés szólt annak, aki kapta; de nem lehet nemzetiségi sérelemnek felfujni.

A választási kampány alatt történetek ugyanis más beszámítás alá esnek, mint a normális idők eseményei.

Ilyenkor a szesz, a szenvedély, a hangulat és a virtus dolgozik. Vannak pártok és ellenpártok. A jelszó: aki bírja marja, de ha egy-egy jelölt elbukik, vagy ha egypár kortest elpáholnak, az abszolúte nem nemzetiségi sérelem.

Nem indokolt tehát az ilyen gyenge kis felszólalásokat ab ovo lehurrogni. Tessék őket meghallgatni és azután kised választási meséiket lecáfolni.

Letorkolás helyett elő az igazság reflektorával.

Felboncolni — részekre szedni — eliminálni, amit mondanak, de előbb meghallgatni.

A nagy kérdést, a nemzetiségi kérdést letorkolással, úgy sem lehet megoldani.

De igenis törvényekkel, a törvények egész sorozatával, melyek a magyar nemzet szupremáciájának fentartása érdekében a magyarságot erősítik, a nem magyar ajkú polgárokat meg magyarosítják.

Ez legyen a program. Azt a taktikát pedig, amely felszólalások lehurrogatásában találta gyönyörűségét — sutba kell dobni.

Régi közmondás — a politikára is áll: A ki szelet vert, vihart arat.

Munkásaink lakása.

Dr. Rédei Rezsőtől.

Debreczen, június 2.

A társadalmi fejlődés menetén sorra bontakoznak ki a nagy problémák mind-megannyi megoldásra váró.

Nagy eszmék, nagy törekvések bontogatják szárnyaikat s már-már úgy érezzük, mintha egy egész világrend inganék meg alapjaiban.

Nincs időnk rá — de meg gondunk nincs rá — hogy embertársaink kisszerű, földszinten járó érdek és viszonylatkörzetével bővebben foglalkozzunk.

Pedig az élet nagy ellentmondásai közepette soha sem tudatjuk azt, hogy melyik kicsi ok az, amely — mint a lavina magvát képező kavics, kimozdítván helyéből — gördültében lavinává nő: rombol és pusztít.

Laczkó László

géplakatos mester

DEBRECZEN, II. ker. Bethlen-utca 48. szám alatt.

Kicsi dolognak látszik s a nagy közönség szemében jelentéktelennek a munkás-lakások ügye. Pedig fejlődéses mivoltunknak egy nagy ellentmondása csucsosodik itt ki.

Az ipari fejlődés a népességet egyes helyekre nagy tömegekben vonja össze. Vállalkozó, tisztii személyzet és temérdek munkás csoportosul az ipari göcök körül.

A lakás kereslet módfelett fellendül ami a lakás-drágaságban nyer csakhamar érzékelhető kifejezést. A lakás drágaság maga után vonja a telekártemelkedését, hatalmas akadályául a fokozódó lakás kereslet arányában való építkezésnek.

Ezen állapot sulya legérzékenyebben a vagyontalan néprétegek, jeleesebben a foglalkozására nézve örökké ideiglenes jellegű ipari, gyári munkás vállára nehezedik.

Laknia kell. Évszámra nem bérelhet, mert a nagy lakbéréket nagy részletekben előre fizetni legtöbbször nem tudná, de meg lakás sincs elegendő. A havi, heti, napi-és ágybérletekre szorul, zsufolt helyeken más idegenekkel oszt meg valamely tisztátalan otthont és a lakászsora számtalan fájának sulya alatt nyög.

Ime egy kavics, mely gördültében lavinává nő. Az egy elégedetlenségi okhoz számos más tapad pusztítván fizikailag és erkölcsileg a jó és olcsó lakás hiányának sanyargatottjait.

Elsőben is a korcsmázást kell megkedvelnie a napi fáradtságos munkája után szennyes és kényelmetlen otthonában üdülést nem találó munkásnak. S amit az alkohol pusztítása a munkás egészsége dolgában még fenn hagy, azt a zsufolt, többnyire nedves lakások miazmás levegője emésztí és rombolja tovább.

Ismeretes tény, hogy a gyermekhalandóság nagy százalékának nagyobb hányada a rossz lakásviszonyokkal küzdő vagyontalan néposztály gyermekeit pusztítja leginkább. S míg e részben a munkás családok fizikai létét éri a rossz lakások révén támadás, a lakás drágasága miatt ágyra járó legények tartása igen gyakran a családok erkölcsi tisztaságát érinti.

Ime a lavina. Így preperálódik lassankint és gondosan az otthon, a haza, a töke, az állam elkeseredett ellensége, a fennálló rend felforgatója.

Mi pedig csendő szuronyryal indulunk keresésére a „leketlen izgatónak“, ki e jámborok között az elégedetlenséget „szítja“.

Ezzel szemben vessük meg képzeletünkben az ellentétes képet. Jó és olcsó, a nép kereseti viszonyainak megfelelő lakás, tetszetős, kellemes otthon, egészséges család, kert (egy fa és pár szál fű) hol a hazatérő kenyérkereső üdülést és nyugalmat talál. Az elégedetlenségi okok egy jelentékeny sorozatának kellene megszűnie ezáltal.

Ujabbban — különösen a liege-i kongresszus nyomán — világszerte szorgos munka indult meg munkáslakótelepek létesítése iránt. Hazánkban is mozgalom indult meg e tárgyban s a Magyar Gyár-iparosok Szövetsége kézbe vette az ügyet. Így Debreczenben is hajlandóság nyilatkozott meg ily telep létesítése iránt, a mi tekintettel a debreczeni különösen rossz lakás viszonyokra, nagyon indokolt és kívánatos.

Legközelebb és leghamarabb megvalósítható az ilyen intézmény részvénytársasági alapon.

Erre nézve kívánok néhány megjegyzést tenni.

A lakás drágaságnak egyenes függvénye a telekártemelkedés és viszont. A telek ára, értéke pedig feltétlenül emel-

kedni fog, ha fépitkezéssel a telken és körülötte forgalmat teremtünk.

Már most bármilyen humánus célzatu munkáslakóház részvénytársaságot képzeljünk el, mindig féltő, hogy a munkásteleptulajdonos részvénytársaság a telep értékelkedését részben vagy egészben kihatással törekedend. Nehéz, sőt lehetetlen is volna egy egyszerű részvénytársaságot messze jövőjére nézve ebben korlátozni.

Éppen ezért a munkáslakások kérdésének megoldására az egyszerű részvénytársasági alak nem elegendő.

Két elvnek kell itt érvényesülnie, sőt úgy szólván alapul szolgálnia:

1. A telek érték emelkedése kizáró, illetőleg elhárítandó.

2. A hatósági (állami) beavatkozás, mindenirányu befolyás biztosítandó.

Az első a telek örökidőkre való megkötésével érhető el. A második pl. azáltal, hogy az állam az illető részvénytársaságnak részvénytőkéje után 5 százalékot feltétlen biztosít. Nagyobb osztalék 5 százaléknál azonban nem volna kiosztható, hanem a haszon — ha van — a lakásberek csökkentésére volna elsősorban fordítandó.

Mivel azonban a munkás lakások kérdése a fennebb előadottaknál fogva mélyen belenyulik az állami és általában a közfeladatok körébe, egyenesen közterületek volnának e célra ingyen rendelkezésre bocsátandók.

Igy legtökéletesebben oldatnék meg a kérdés, melynek az 6 kisszerűségében oly nagy kihatásai vannak.

Ha ezt és az ehhez hasonló részlet kérdéseket állam és társadalom karöltve megoldani sietne, elhihetjük, hogy ezzel többet tenne a nemzeti ideal, az iparfejlesztés és a népjólét érdekében, mint a mennyi gyakorlati haszna volt a legszebb és legvaskosabb törvény köteteknek évtizedek óta.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, június 2.

Elnök: Justh Gyula, jegyző Hamersberg László.

Az ülést az elnök 10 órakor megnyitja. Felolvassák a mult ülés jegyzőkönyvét. Elnök bejelenti Barabás levelét, melylyel a nagyváradi mandátumról lemond, továbbá egyes vármegyék kérdéseit.

Az indítványkönyvből felolvasták Vlád Aurél indítványát az alelnöki fizetések dolgában. Elnök kijelenti, hogy nem lévén írásba foglalva, nem tárgyalható.

Batthányi Lajos gról leteszi az öszszeférhetlenségi bizottság tagi esküt.

Pop Cs. István pártja nevében nem fogadja el a javaslatot. Mint egyedüli ellenzéki párttól megvonják tőlük az ellenőrzés jogát. Pedig ők mint párt léteznek, sőt szaporodni fognak (Zaj) Bizonyítja, hogy Eötvös, Deák, Kossuth elismerték, hogy lehet a nemzetiségeknek saját érdekeik, nemzetiségi érdekeik.

Bizonyítja, hogy 1861 óta mindég voltak nemzetiségi képviselők, sőt Deák szükségesnek tartotta, hogy legyenek nemzetiségi képviselők. Tisza Kálmán, sőt Tisza István is elismerte jogosultságukat, nemzetiségüket. Csak a szabadelvűpárt hanyatlásakor kezdődött az a felfogás, hogy a nemzetiségeknek nincs jogosultságuk.

Kéri a függ. pártot ne örökölje a bünös szellemet, ne vegye el a nemzeti-ségek jogait. A miniszterelnök programját olvasva, nem lát garanciát arra, hogy az általános választó jog kellőképpen fog

Elvállal bármily szerkezetű rosszul járó tengeri lókapáknak nyugodt járásuakra való kijavítását és átalakítását. Eredeti amerikai 8. sz. Planet lókapá minta szerint, továbbá ujonnan készült eredeti 8. Planet I. r. lókapá és kultivátor is kapható feltétlen jótállás mellett jutányos árban heti vagy havi kényelmes részletfizetésre is.

megvalósítani, mert ha a koalíció minden pártja beakarja vinni elveit az általános választójog megvalósításába összeütközés áll elő közöttük. Vagy ha mégis megtudják csinálni, az nem lesz egyáltalán az a demokratikus reform, melyet várnak. Nincs garancia arra, hogy a választójog tényleg általános lesz, a titkos kifejezés pedig teljesen hiányzik, pedig Beöthy akor is megmondta, hogy e nélkül nem nyilatkozik meg igazán a magyar közvélemény.

A belügyi és közoktatási téren ha látott volna egynehány vívmányt, ők volnának az elsők, akik üdvözölnék a kormányt. Hivatkozik és dicséri Lukács György közoktatási politikáját. A közgazdasági és pénzügyi viszonyokon is könnyen lehetne segíteni és boldogíthatná az országot, ha akarná a meglevő törvényekből is. Más törekvésük nincs, mint jobb életet, jobb közigazgatást kieszközölni. Kötelességüket akarják teljesíteni, midőn kijelentik, hogy nem fogadják el az indemnítást.

Kovács Ernő: Parlamenti szokás olyan intézményekre reflektálni, amelyek nagy elvi ellentéteket tüntetnek fel. — Maschitzky Döme és Pop C. István beszédeiben is így van. A nemzetiségek a magyar állam teljes felfordítását akarják, ami itt Európa közepében lehetetlen, mert ezt csak Magyarország tarthatja össze. (Nagy zaj a nemzetiségeknel.) Közbeszólások: Csak a hazaszeretet! Vannak olyan nemzetiségek is, akikben nincs benne a kifelé való gravitálás.

A nemzetiségek: Ez ellen tiltakozunk kell. Nem igaz!

Elnök: Nem szabad senkit ilyen nagy vádakkal illetni.

Kovács Ernő: Hivatkozik Szent Istvánra, aki a nemzetiségeket szükségesnek mondotta. Ez igaz most is. De ehhez kell, hogy köztünk egyetértés legyen, ami most nincsen meg. Ami a törvényjavaslatot illeti, én bizalommal vagyok a kormány iránt és ezért a törvényjavaslatot elfogadom. De teszek hozzá egyes megjegyzést, ami bennem aggodalmat kelt, hogy mi megszavazzuk az adókat visszamenőleg és általa rosszabb helyzetbe hozzuk a mellettünk kitarított, adót megtagadó polgárokat, mint akik az adót fizették. Felfogása szerint ezekre tekintettel kell lenni és ezért ne így fedezzük az adót, hogy visszamenőleg megszavazzuk, hanem azt pótdónak vessük ki, így azok szenvednek, akik adót fizettek. Ez az eljövendő állapotban nagy hasznunkra válnék. Határozati javaslatot ad be az indemnítási hiány pótlása iránt.

Wekerle Sándor: A nemzetiségi képviselők szavára reflektál. Az adóvégrehatásoknál a lehető legnagyobb kimélettel fog eljárni. Nemcsak most, amikor felhalmozott adótartozások behajtásáról van szó, de akkor is, amikor folyó követeléseket exekválunk, a legenyhébb méltányosságot tartja szem előtt. A betegápolási pótdólgában kijelenti, hogy pótdólgokkal nem szándékozik gazdálkodni. Egy megjegyzésre kijelenti, hogy azt vizsgálni, hogy valaki milyen szándékkal fizette be az adót, nem lehet. A tartozások arra az időre könyveltetnek, melyben befolytak.

A nemzetiségi képviselők abból indulnak ki, hogy a kormány nagy hibát követett el, mikor programjában a nemzetiségi kérdéssel nem foglalkozott. A kormány programjában csak olyan kérdéseket vett fel, a melyekre törvényszerű intézkedést kell provokálni. A nemzetiségi kérdésben az adott alapon áll és nem szándékozik azt a parlament elé vinni. (Helyeslés.) A másik nagy sérelem, hogy a nemzetiségeket nem ismerik el külön pártnak. Ez nem a kormányon mulik, hanem a képviselők pártközi egyezmény dolga. Azt sem

tudjuk, hogy a különböző nemzetiségi csoportok mire egyesültek, valószínűleg a nemzetiségi törvény érvényesítésére. Egyesleges, határokat és célokat megjelölő programot ez a csoport nem adott. (Zaj.) Mikor a kormányzásra vállalkozott, első feladata az volt, hogy a jogrendet visszaállítsák. A kormány foglalkozik a nemzetiségekkel, hiszen programját nem a honpolgárok egy faja, hanem az egész nemzet számára állította fel. (Taps.) A nemzetiségek ne szolgáljanak olyan tendenciákat, melyeket most követnek. A kormány programjába kívánta a közélet és a közigazgatás tisztaságát, a pártatlanságot, ez a nemzetiségekre is vonatkozik. Nem engedni, hogy a kormány programjától elvitassák, hogy az a népjólétét tartja szem előtt. (Helyeslés.) Pop Cs. István a szociális kérdést említette fel. A Ház igazságszeretetére appellál, hogy a cselédügy és a munkaviszonyok rendezése, az ipartörvény revíziója, aggkor ellen való biztosítás, nem szociális intézkedés-e. Ez a merész és erős szociális program, melynek kész javaslatai vannak, amiknek szociális erejének a külföldön nincs párja. Franciaországban sokkal kisebb szociális kérdéseken kormányok bukhatnak meg. A nemzetiségi kérdést nem engedheti az ország és a külföld előtt abban a színben, amelyben a nemzetiségi képviselők azt feltűntetik. Nem igaz, hogy ebben az országban két osztály van: az uralkodó magyar faj és az elnyomott nemzetiségek.

Az ország ezredéves multja bizonyítja arra, hogy mindig egyforma mértékkel mértünk. Nagyjaink a nemzetiségi kérdésben olyan szabadelvű álláspontot foglaltak el, amelyhez Európában nincsen hasonló. (Nagy zaj.) Minden jogintézményünk a jogegyenlőség elvén alapul. Mutassanak egyetlen törvényt, mely magyarra egyformán szól. És a törvények alkalmazására is áll ez az igazság. Ő egyéni életét a közigazgatás szolgálatában töltötte, de soha perczig arra nem gondolt, hogy a különbséget tegyen a nemzetiségek és nemzetiségek közt. Elmondja, mit beszélt a választások előtt néhány nemzetiségi képviselővel. Kijelentette, hogy a nyelvi követelményeket teljesíteni nem tudja. Ő arra nem képes, hogy a nemzetiségi törvény határozatait a középfokú hatóságoknál is érvényesítse. A községi adminisztráció körében viszont ezt az ígéretet megtette. (Eljenzés és zaj.) Arra is készséggel vállalkozott, hogy az alkalmazásnál és állomások betöltésénél tért fog engedni a nemzetiségi pályázóknak is, ha egyebekben a kellő kvalifikációról garanciát adnak.

Egy hang a nemzetiségi padokról: Egyebet nem kapunk?

A baloldaról: Kötelet!
Wekerle Sándor: A választási törvényre tér át. Ma a jogállapot az, hogy a választói jog gyakorlása cenzushoz van kötve. Ha mi szigorúan élünk ezzel a cenzussal, ha mi a közszolgáltatás értékéhez rászokunk, a nemzetiségi kerületekben igen megszükülne a nemzetiségek választóinak száma. Ezzel szemben az általános választói jogra helyezkedik a kormány. A nemzetiségek a mi szemünkre hányják, hogy a reform tárgyában a koalizált pártok között nézeteltérések vannak. Ilyen kérdéseket sablonszerű egyöntetűséggel soha sem lehet elintézni.

Szünet.

Juriga Nándor: Nagyon kellemetlen helyzetben van. Wekerle beszéde után is bizalmatlanságát kifejezi.

Juriga Nándor igen hosszasan beszélt. Az elnök figyelmezteti, hogy fejezze be. Be is fejezi egy határozati ja-

vaslattal, hogy küldjön ki a Ház egy 30 tagú bizottságot, mely nemzetiségi ügyekkel foglalkozzék.

Megállapítják a napi rendet, kedden 10 órakor ülés, ennek tárgya, Elnöki előterjesztések, az összeférhetetlenségi bizottság tagjainak eskütétele.

Az indemnítás törvényjavaslat vitájának folytatása a miniszerelnök indítványa a kvóta bizottság kiküldése tárgyában.

Felszólal Wekerle és a sürgősségre való tekintetből kéri, hogy az ujoncjavaslat is tüzessék ki keddre. A Ház elfogadja.

Következnek az interpellációk. Vázzsonyi az interpellációt elhalasztja mert beteg. — Achim András: A parasztsocialisták nincsenek az állapotokkal megelégedve, különösen azért, mert a hatóságok gyülekezési szabadságukban gátolja. A belügyminiszter kijelentette, hogy a munkás nép barátja és azért kérdi, hogy van-e tudomása erről, kér a minisztertől jogorvoslatot.

A sorozások Debreczenben

június 11-én kezdődnek.

Kik jönnek a mércze alá?

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, június 2.

Néhány nap mulva megkezdje a képviselőház az ujoncjavaslat tárgyalását, a mely előreláthatóan nem fog hosszabb ideig tartani. Így aztán országszerte megkezdődnek a sorozások. Mint ismeretes, a honvédelmi miniszter Debreczen város törvényhatóságához intézett leiratában a sorozások előmunkálatainak elkészítését kérte.

E leirat alapján a város tanácsa a sorozási tervezetet elkészítette és a katonai ügyosztály a sorozásokat megejtendő, készen várja Jekelfalussy honvédelmi miniszter újabb leiratát, amelyben a sorozásokat elrendeli.

Habár még most is vita tárgyát képezi, vajjon az 1882. évben születtek, a kiknek tavaly kellett volna a sor alá jönniük utóljára, az idén besorozhatók-e, — fel vannak véve a sorozási tervezetbe. Mint hírlik az 1882. évfolyambelieket a póttartalékba helyezik.

A sorozást Debreczenben június 11-én kezdik meg a Pavillon laktanya sorozó helyiségében. A polgári hatóság részéről a sorozó bizottság elnöke *Szabó Kálmán* katonai előadó tanácsnok lesz. Akadályoztatása esetén *Vecsey Imre*, esetleg *Oláh Károly* tanácsnok tölti be az elnöki széket. Polgári orvosokul *Dr. Varga Emil* és *Balkányi Emil dr.* küldettek ki.

Az első napon június 11-én sor alá kerülnek az 1884. évben születtek. I. korosztály 1 sorszámától 250 ig.

Június 12-én ugyan e korosztálybeli 250 sorszámától végig és az 1883. évi II. korosztály 1 sorszámától 210 sorszámig.

Június 13-án az 1883. évi hadkötelesek II. korosztály 211 sorszámától végig és az 1882. évi születtek, mint III. korosztály egészen.

Június 15 és 16-án a Debreczenben tartózkodó idegen illetőségű állításkötelesek kerülnek a mérték alá.

Ez utóbbiakra nézve megjegyzi a

Hölgyek figyelmébe. Kézimunkák és hozzávalók legolcsóbb bevásárlási forrása

Krausz Gyulánál

Kossuth-utoza 15. szám.

katona ügyosztály, hogy a 3200 számú honvédelmi miniszteri leirat értelmében akár szabályszerűen megidézten, akár személyazonosságukat igazoló okmányokkal felszerelve a sorozó bizottság előtt meg kell jelenniök.

Lehetséges, hogy ez a sorozási terv megváltozik. Minden attól függ, hogy a képviselőház június 8-ig az újonczutalékot megszavazza-e, vagy sem?

Debreczeni gazdák dolga.

A hortobágyi sáskairtás.

A vetések állása Debreczen körül.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, június 2.

Három esztendei tikkasztó szárazság után boldogságos reményekkel eltelve néz a gazda a jövő elébe. Az elmúlt gazdasági esztendő szomorú eredményének megváltozását várják bizalommal ez évben. A kilátások kétségtelenül igen jók. Tudósítónknak volt alkalma több előkelő debreczeni szakemberrel beszélgetést folytatni arra nézve, hogy milyenek a kilátások a gazdaság körében és egyértelműleg azt a választ nyerte, hogy ez az év kárpótolni fogja a gazdákat az előbbi száraz nyarak veszteségeért.

Habár ez nem mondható az egész országra nézve, de Debreczen és Hajdumegye igen szerencsés eső tekintetében ez esztendőben és így a terméskilátások nagyszerűek.

A múlt hónap 31 napjából 26 napon esett az eső, ami pompás hatással volt a termőföldekre és a növényvilágra. A tegnapi esti zivatar és zápor, amely csak Debreczen és Hajdumegye egy részét érte, csak betetőzte az eddigi jó hatást. Igaz, hogy helyenkint kárt is tett a vihar a vetésekben, de ez nem olyan óriási, a melyet az elkövetkező napsugaras napok ne hoznának helyre.

A Hortobágyot is erős esőzés érte. Ott tegnap este 7 órától a késő éjjeli időig folyton esett. Ez az esőzés a legelőnek nagy hasznára van. Itt említjük meg, hogy a sáskairtás javában folyik a nagy pusztán, Jablonovszky Kálmán rovarügyi állomás felügyelőjének vezetése alatt. A földmívelési miniszteriumtól érkezett új irtó gépek pompásan működnek és mint hírlík, nagy a reménység arra nézve, hogy e veszedelmes rovaroktól a Hortobágy legelője megmenthető.

Eddig mintegy 20 ezer koronájában van a kormányának a sáskák irtása.

Egy asszony kálváriája.

A kít az ura kergetett a halálba.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, június 2.

Lapunk egyik múlt számában megírtuk, hajduszovátai levelezőnk tudósítása nyomán, hogy Kaszás Gyuláné odavaló lakosnő felakasztotta magát. Tettét a házbeliek észrevették és levágták a gerendáról.

E tette óta nagybetegen feküdt a lakásán a szerencsétlen asszony. A férj, Kaszás Gyula, kinek brutális viselkedése miatt menekült a felesége a halálba, még jobban meggyűlölte.

Tudósítónk ma jelenti nekünk, hogy a szerencsétlen Kaszásné meghalt. Ismé-

telten öngyilkosságot követett el. Az újabb öngyilkossági kísérlet tervét az érleltette meg benne, hogy a napokban a férj a beteg asszonyt kegyetlenül elverte, hogy mozdulni is alig tudott.

Majd késsel rohant a feleségének. E perctől kezdve a sokat hányatott asszonynak rémlátásai voltak. Környezete szörnyű dolgokat beszél Kaszásné szenvedéseiről. Lehetségesnek tartják, hogy ebben a borzalmas állapotban gondolt ismét az öngyilkosságra, a melyet végre is hajtott.

Valahonnan kloralhydratot kerített s azt feloldotta vízben. Ezt a folyadékot itta meg a szenvedő nő, a kinek belső szervezetét a mérég úgy össze ronscolta, hogy meg is halt.

Hajduszovátón a szerencsétlen Kaszásné halála nagy részvétet keltett, mert mindenki ismerte szörnyű házasságát, a melynél boldogabbnak vélte a halál birodalmát, a hová a szenvedések elől menekült.

A debreczeni jogász és tisztviselőkör egy éve.

Az új tisztikar.

Porubszky Jenő kir. táblaelnök. a kör élén.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, jun. 2.

Debreczen város egyik legnagyobb társadalmi intézménye a jogász és tisztviselőkör a napokban tartotta meg rendes évi közgyűlését a kör tagjainak óriási érdeklődése mellett.

A közgyűlésen Miskolczy Jenő ügyvezető alelnök elnökelt, a ki szép beszéddel üdvözölte a megjelenteket. Ezután Dr. Szücs Géza titkár olvasta fel terjedelmes jelentését, a melyben kegyeletes szavakkal emlékezett meg Lengyel Imre a kör elnökének haláláról, Méltatta érdemeit, amelyeket a kör felvirágoztatása körül szerzett.

Majd sorra rendre megemlékeztek a jelentés a körnek múlt évi működéséről s azokról az eseményekről, a melyek kimagaslottak a kör életében.

A körnek nemes célját fejtegeti ezután a titkári jelentés. Várja a társadalomtól a támogatást, mert e közben a tagok nemcsak szórakozást, hanem a kör és magán érdekkielégítést megtalálják s a közélet, társadalmi és politikai ellentétjei elsimulnak és a barátság fűzi össze az embereket.

A kör elhatározta, hogy életének élénkítésére az alapszabályok megváltoztatásával a helybeli felsőbb tanintézetek növendékeit is szívesen látja, vendégtagnak felveszi. A körnek hatalmas könyvtára van. Jelenleg 1734 kötet könyv áll a tagok rendelkezésére.

A múlt évi számadás szerint a bevétel 5108 kor. 51 fillér volt, kiadás 5015 kor. 17 fillér, maradvány 93 kor. 34 fillér.

Jelenleg 215 tagja van a körnek. A jelentést a közgyűlés tudomásul vette. Majd megejtették az új tisztikar megválasztását.

Elnökül Porubszky Jenő kir. itől táblai elnököt választották meg, a ki beköszöntő beszédjében kijelentette, hogy a kör életének új irányt ad s azon lesz,

hogy a kör hatalmasan fejlődjék, virágozzék.

A választás eredménye a következő:
Alelnök: Faust Elek, Uhlarik Béla.
Titkár: Dr. Szücs Géza.
Pénztárnok: Pápay János.
Közigazda: Dr. K. Szalay Béla.
Könyvtárnok: Hetey Károly.
Ügyész: Szilágyi Imre.
A választmány 24 tagból áll.
A számvizsgáló bizottság 3 tagból áll.

A Méliusztéri rablógyilkosság.

A mai tanu vallomások.

Palka András kihallgatása.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, június 3.

Sóvágó János bűnügyében tegnap egész napon folyt a főtárgyalás a törvényszéken. A tárgyalás iránt még nagyobb volt az érdeklődés, mint az első napon és valósággal ostromolták az iroda igazgatót jegyekért. A nagy tárgyaló terem szorongásig megtelt kíváncsi közönséggel, kik feszült figyelemmel hallgatták a tárgyalásnak menetét. Tegnap inkább azok a körülmények voltak megkapóak, a mit a gyilkosság színhelyén lakók a törvényszék előtt vallottak.

A tegnapi tárgyaláson Sóvágó János szokásához híven — rendületlenül megmaradt tagadása mellett. Egyéb-ként a főtárgyalásról részletes tudósításunk a következő:

Pontban 9 órakor nyitotta meg a főtárgyalást Kerekes elnök.

A védő indítványa.

Közvetlen ezután dr. Kardos Samu védő emelkedett szólásra öt pontból álló indítványát terjesztette a törvényszék elé. Az indítványok a következők voltak:

A törvényszék hallgassa meg Kardos László kereskedő véleményét a zsebkendőkre nézve. A védő ezzel azt akarja elérni, hogy a zsebkendők tényleg nem voltak a mosásban.

A második indítványban a védő kéri Fekete Jakab és Békés Lajos kalapkereskedőknek a véleményét arra nézve, vajjon nincsen annak a színe és a bélelése átfestve.

A harmadikban kéri a törvényszéket hogy megkeresést intézzen a debreczeni és szatmári törvényszékekhez, az iránt, hogy Sóvágó mi ügyben szenvedett vizsgálati fogságot.

A negyedik kérés Juhos István és Csibu Péter foglyok kihallgatását célozza arra nézve, vajjon mondta-e a vádlott nekik, hogy ezen a tájon szerencsét ne próbáljanak.

Végül indítványozta dr. Kardos, hogy a törvényszék táviratban kérdezze meg a szamosújvári fegyház igazgatóságát, hogy midőn Sóvágó a nyáron onnan eltávozott, mennyi pénzt vitt magával.

Az ügyész hozzászólása után a törvényszék a kérdések közül négyet elutasított, egyben pedig nem határozott.

Ezek után megkezdődött:

Palka András kihallgatása.

Elnök Palkához:

— Az emlékezetes estén mire lettek figyelmesek Önök?

— A nagy zajra.

— A zaj hány órákor lehetett?

Kávé
Tea
Csokoládé
Cacao

Hermann József kávékülönlegességi üzletében

Piac-utoza 75. Iparbankkal szemben. — Telefon 445.

Rum
Likőr
Conservék
Czukorkák

— Biztosan nem tudom, de úgy gondolom 1 vagy 2 óra tájban.

— Felkelt akkor az ágyból?

— Igenis felkeltem. A feleségem azt mondta, hogy valaki Törőknél kotorászik. Törő ki is akart menni, de visszacsapta az ajtót, mert egy ember a konyhájába akart behatolni.

— Honnan tudja ezt?

— Hallottuk a lakásban.

— Behallatszott a lakásba minden?

— Hogyne. Heszen a mi lakásunkat csak egy vékony fal választja el Törőék lakásától.

— Mikor ment ki Ön?

— Én rögtön kimentem.

— Mit szolt annak az embernek, ki Törőék ablaka előtt állott?

Ki vagy te csavargó!

— Csak ennyit tudtam neki mondani, hogy kerülsz te ide, te csavargó, rabolni akarsz. A következő pillanatban folyotgatni kezdett.

— Kiabált segítségért?

— Kiabáltam, a mikor tudtam.

— Hogy érti ezt?

— Kérem, némelykor úgy lefogta a szájam, hogy kiabálni nem bírtam.

— Mindezek dacára kiabált segítségért?

— Mikor a számat az a bizonyos alak nem fogta, mindig kiabáltam, még pedig torkom szakadtából.

— Kinek kiabált segítségért?

— Kovácséknak.

— Mit kiabált?

— Jöjjenek ki háziur, megölnek a rablók.

— Kijött valaki Kovácséktól?

— Nem. Csak abban a pillanatban a mint én segítségért kiabáltam a Kovácsék szobájába tartózkodó rablók jöttek ki.

— Mit csináltak magával?

— Engem ekkor eleresztettek, azután a többi emberek látták, hogy Kovács kijött a lakásából. Az egyik odaszaladt közülök és Kovácsot egy lövéssel leterítette. Ezt a percet arra akartam felhasználni, hogy a kiskapuhoz megyek és ott kiszökök. Azonban a mint az ajtóhoz mentem egy magas ember elém állt és megfogott. Én kirántottam magam és szaladni kezdtem. Alig szaladtam egy pár lépést, hatalmas fegyverdörrenés hallatszott és egy golyó az oldalamba furódott.

— Elesett Ön akkor?

— Nem estem el volt bennem annyi erő, hogy tovább szaladjak. Én szaladtam is tovább az udvar hátuljára, itt egyik faskamarának a tetejére felugrodtam és azon keresztül Nyilas szomszédhoz mentem át.

— Mit szolt Ön Nyilasnak? Mert feltűnő lehetett, hogy ilyen későn a házában járál?

— Fellármáztam.

— Kijött Nyilas?

— Igenis.

— Mit mondott ekkor Ön neki?

— Ijedségemben csak annyit tudtam mondani, hogy rablók járnak nálunk majd midőn kissé magamhoz tértem megmutattam neki oldalamat a mely meg volt löve és csupa vér volt.

A szomszéd fél.

— Nyilas Önnek ekkor vizet adott, hogy mossa meg a sebet?

— Igen adott! De én nem mostam ki a sebemet, hanem folyton hangoztattam, hogy vegye elő fegyverét és jöjjön át Kovácsék házába.

— Nyilas átment?

— Nem jött.

— Ön ekkor elment?

— Igen, kértem Nyilast, hogy ereszen ki.

— Mondja kérem, hányan lehettek a rablók?

— Biztosat nem tudok mondani, de úgy gondolom, hogy 5-6-an lehettek.

— Hát annál a ki magát fojtogatta volt fegyver?

— Nem tudom.

— Űtő eszköz volt nálla?

— Nem vettem észre.

Szembesítés Sívágóval.

— Hány lövést hallott?

— Kettőt. Az egyik Kovácsnak volt szánya, a másik pedig nekem.

— Az az alak, a ki magát fojtogatta, hogy nézett ki?

— Egy kis zömök ember volt. A kalapját balszemére húzta.

— (Elnök oda szolt a vádlottnak, álljon fel.) Sívágó feláll.

— Megfelel a kinézése ennek az embernek?

— Ép ilyen magas volt.

— Ez az ember volt az?

— Ez volt kérem.

— Miről ismeri meg?

— A halálos ágyamon is megismerem a hangjáról, most is csak arról ismerem meg főleg... Elnök Palka kihallgatását félbeszakítja.

— Sívágó: Nem igaz az egész vallomásból egy szó sem. Én november 6-7-én este Böszörményben Nagykáll ittam.

Tatai bíró Palkához:

— Milyen kabát volt azon a bizonyos alakon?

— Rövid kabát volt rajta és prémes volt a gallérja.

— Honnan tudja, hogy prémes volt a gallér?

— Onnan tudom, hogy mikor dukaodtunk, véletlenül megmarkoltam és ekkor észrevettem, hogy puha.

Ez a rabló!

— Nézze meg kérem ezt a kabátot (felmutatják Sívágó kabátját) és a gallérját ilyen volt az?

— Ilyen volt az szakasztottan.

— Nézze ilyen volt a kalapja annak az illetőnek?

— Azt nem tudom, mert a kalapot nem láttam.

— Elnök: Sívágót felszólítja, tegye fel a bünjelként fekvő kalapot.

— Sívágó telteszi.

— Így nézett ki az az illető?

— Ez a rabló, kiáltja magából ki kelten Palka,

— Nézze kérem, a kérdéseimre feleljen?

— Így nézett ki?

— Igenis így nézett ki kérem.

Néhány kisebb kérdésre adott válasz után Palka kihallgatása véget ért.

A meggyilkolt leányának kihallgatása.

Palka András után Kovács Esztert a meggyilkoltnak leányát hallgatták ki. Kovács Eszter az elnök kérdéseire siróhangon válaszolt és mikor édes apja nevét emlegették hangos zokogásban tört ki. Vallomása különben egyező édes anyja vallomásával.

Egy szemtanu kihallgatása.

A délelőtti folyamán még Törő Péter vizsgáló bírói irnokot hallgatták ki. Törő a Kovácsék házában lakik és az egész esetnek szemtanuja volt.

— Ott laknak még kérem a Méliusz téren?

— Igenis ott lakunk.

— Kegyedék hol laknak, az udvar melyik részén?

— Közvetlen Kovácsék mellett. A tudok.

mi lakásunkat a Kovácséktól csak egy vékony fal választja el.

— Az emlékezetes estén mire lett figyelmes Ön.

— Ugy 12-1 óra felé nagy zaj keletkezett és ez tett bennünket figyelmessé!

— Kegyed mikor a zajt hallotta kiment?

— Igen én kimentem. De amint ki akartam menni, megláttam, hogy az ablaknál egy férfi áll, hirtelen vissza csaptam az ajtót és fegyverem akartam levenni. Erre az az ember vissza kiáltott, van nekünk is fegyverünk.

— Az a férfi, kit Ön látott, milyen alak volt.

— Sötét volt, nem láttam.

— Hol mondta azt, hogy neki is van fegyvere?

— Az ablaknál.

— Azután mi történt?

— Egy lövést hallottunk. A lövés hallatára pedig elbujtunk az ágy alá. Midőn az ágy alatt voltunk, kiabálta Kovácsné, Törő ur ha Istent ismer jöjjön ki és segítsen, mert rablóvilkosok vannak a háznál. Én nagyon megsajnáltam Kovácsékat, mert féltem, hogy engem is lelőnek.

— Mit hallottak még ezután?

— Szaladást, kiabálást.

— Kegyed hallotta Palkát kiabálni?

— Igen hallottam, Palka kiabálta „Mit keresel itt te csavargó, rabolni akarsz.”

— Megtudná mondani, hogy a rablók hányan voltak?

— Biztosat nem tudok mondani. Körülbelül 5-6-an lehettek.

— Hallotta kegyed a beszédüket?

— Igenis hallottam.

— Valami különös sajtáság a beszédben nem volt?

— Volt. Egy cigányosan beszélt.

— Nem ismerné e fel ki az ablaknál volt?

— Olyan alaku ember volt, mint a vádlott.

— Hangja hasonlított a vádlott hangjához?

— Olyan volt a hangja, mint a vádlottnak.

— Elnök, Sívágóhoz: Hallotta Törő vallomását, van valami észrevétele a vallomásra?

— Sívágó: Nekem csak annyi, hogy én nem voltam ott. Olyan alaku meg hangu ember nem egy, de ezer meg ezer van a világon. Rám csak azért keni, mert engem Sívágónak hívnak. (Derültség.)

— Elnök: Most még jobban hallotta a hangját megegyezik ez a hang annak az illetőnek a hangjával?

— Igen.

— Nyugodt lélekkel leteszi erre az esküt?

— Bármely pillanatban, tudom hogy nem ver meg érte az Isten.

— Kegyed a kalapról semmit sem tud?

— Arról semmit sem tudok.

Oláh Bíró: Minden beszédén vagy csak a beszéd egyes részén látszott, hogy cigányos beszéd.

— Csak egyes részén.

Tatai bíró:

— Mit gondol kegyed, van valaki a ki ezt bosszúból tette volna?

— Bosszúból nem tehetett senki, mert Kovácsék mindenkivel jó viszonyban vannak.

Védő:

— Tud-e arról, hogy az esetet megelőzőleg 8 nappal cigányok jártak Kovácséknál?

— Arról egyáltalában semmit sem tudok.

A Pünkössti ünnepekre! Neumann Testvéreknél a Tiszapalotában kaphatók

a legelegánsabb sötét, barna drapp és fekete átkapcsolt fűzős s oldalgombos női és gyermek félcipők, valamint mindenféle ardivat cs/kéek. Olcsó árak

Ezzel törő Péter kihallgatása véget ért. A kihallgatás után 1 órákor az elnök az ülést bezárta.

Délután.

A délutáni tárgyalás Kovácsék kocsisának Zudor Péternek a kihallgatásával kezdődött. Zudor lényegtelen tanuvallo- mást tett.

Ő csak azt hallotta mikor lőttek. De hogy kik lőttek azt ő akkor nem látta, mert elbujt a széna közé.

Zudor Péter után Nyilas Jánost hallgatták ki.

Ugyanis Palka, mikor a rablók elől elmenekült Nyilasékhoz ment. Nyilas elmondja a tényállást.

— Kegyed hol lakik?

— Kovácsék mellett.

Nyilas minden kérdés nélkül elmondja, hogy november 6—7-iki éjjel, háza előtt több gyanús embert látott ácsorogni. Ő nem is tudott lefeküdni, mert nyugtalan volt. Ugy 12 óra felé azonban, mikor mégis csak leakart feküdni, egy hatalmas fegyverdörrenést hallott. Ő ekor az utcai spalettát magára zárta és a szobában maradt.

— Hallott ön még valamit?

— Lärmát azt hallottam de egyebet semmit sem tudok, mert én ki sem mozdultam a szobámból.

Ezzel kihallgatása véget ért.

A ki látta Sívágót.

Nyilas után Németi József Kovácsék cselédjét hallgatták ki. Németi Sívágóra nézve igen terhelő vallomást tett.

— Kegyed ugy-e bár az emlékezetes estén a Bocskay téren gazdája káposztáját őrizte?

— Igen.

— Mit látott kegyed?

— Láttam három embert a temető alatt mászkálni.

— Honnan jött ez a három ember a temetőbe?

— Bercsényi utcáról.

— Maga hallotta a lövéseket?

— Nem igen hallottam. Csak azt láttam, hogy két ember szalad és az egyik nem volt kalap.

— Biztosan állítja, hogy nem volt kalap az egyikén?

— Biztosan. Azt is láttam, hogy a kalap nélkül rövid kabát és eszima volt.

— Az alakját nem látta?

— Láttam, hogy egy kis zömök ember volt.

— Hajlandó megesküdni?

— Igenis.

A törvényszék megeskette.

A kórházi gondnok kihallgatása.

Viski Sándor gondnokot is kihallgatták az iránt, hogy Palka csakugyan fel ismerte-e a vádlottat. Viski elmondja, hogy november 8-án, Palkához először egy cigányt hoztak, abból a célból, hogy Palka arra a cigányra azt mondta, hogy nem az. Ugyanezt mondta egy másik cigányra.

— Mikor Sívágót kivitték hozzá mit mondott?

— A mint Sívágót meglátta rögtön elkialtotta ez a gyilkos. Ezt a három szót többször megismételte.

— Egyebet nem tud gondnok ur?

— Nem tudok semmit többet.

A ki meg ismeri, hogy a Sívágóé a kalap.

A délutáni folyamán, kihallgatták Ballács József esendőrmesternek a fe-

leségét. Ballácsné Sívágóra nagyon terhelő vallomást tett.

— Honnan ismeri kegyed Sívágót.

— Járt a laktanyában.

— Minek járt oda?

— Az uram mindig felrendelte, mert tudni akarta, hogy otthon tartózkodik-e.

— Milyen kalapot viselt Sívágó?

— Zöldet.

— Olyan volt az, mint Sívágó mostani kalapja?

— Egészen olyan csak a karimája puha volt.

— Szallagja is olyan.

— Valamivel világosabb.

— Hogy viselte azt Sívágó?

— A fél szemére vágta mindig. Az eleje pedig leállott.

— Ha felmutatom megismeri?

— Meg?

(Elnök felmutatja a kalapot.)

— Ez az kérem?

— Ez kérem szépen.

— Figyelmeztetem gondolja meg mit mond, mert meg kell esküdni!

— Kérem én leteszem az esküt nyugodt lélekkel.

— Tehát biztosan állítja, hogy ez a kalap a Sívágóé.

— Igenis.

Álljon fel Sívágó.

— Hallotta a vallomást.

— Igenis hallottam.

— Mi az észrevétele?

— Az kérem, hogy olyan kalap ez van, nem egy.

— Még egyszer figyelmeztetem az eskü szentségére Ballács Józsefné! Hajlandó megesküdni?

Igenis.

Ballácsné megeskették.

Ezután elnök a tárgyalást 6 órákor ma reggel 8 óráig félbeszakította.

Rémes szerencsétlenség a Piac-utcán.

Halálra gázolt leány.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, június 2.

Megrázó szerencsétlenség történt szombaton délután a Piac-utca 17 sz. alatti ház előtt. — A helyi vasut kétös számú motorja örült sebességgel rohant a piaci balvágányon és elgázolt egy 15 éves kis varró leánykát. A motort, amely javítás alatt állott és a javítás után tegnap jött próba menetelés alá, Schadek Károly javítóműhely főnök vezette. Örült rohanással szaladt a vágányon és így került a kerekei alá Fischler Frida, 15 éves varró leány.

Fischer Frida a József-kir.-herceg-utcából, atyja Fischer Mór házaló lakásáról jött el és akart keresztül menni a Piacon.

A sinvasnál elbámult és nem vette észre a közeledő vonatot. Ehez járult még az is, hogy a vonatot vezető Schadek Károly csöngéssel nem adott jelt. — A motor egy pillanat alatt utolérte a sinek között átmenő leánykát, akit a kerekei alá vont.

E pillanatban iszonyatos látvány tárult a szemtanuk elé. — A szerencsétlen kis leányt a még mindig száguldó vonat a Piac-utca 17 szám a. háztól mintegy 12 méternyire toltta maga előtt, míg aztán a Bika kávéház előtt a motor kerekei elkapták és a szó teljes értelmében testének minden részét összezuzták. — A kerekek három helyen vágták el a kis leány testét. A lábszárnál, a combon és a derekán. Azonkívül a folytonos húzás vonás következtében a leányka mellén és hátán szétszakadt a hus, úgy hogy tüdeje, hátgirince kicsavarodott. A leányka össze és szétzuzott testét úgy szedték fel a piros kövezetről egy lepedőbe és tették a kosárba.

A szerencsétlenség hírére csakhamar összegyűlt az egész Piac népe. Megjelentek a hatóság emberei is. Hoffmann József vizsgálóbíró, Mile Pál rendőrfogalmazó, Fehér Mihály rendőrbiztos. Pár pillanattal a szerencsétlenség megtörténte után megjelentek a helyszínén dr. Balkányi Ede, dr. K. Szalay Béla kerületi orvosok és a közelben lakó dr. Skilleiger Győző is. Nem akadt sok dolguk, mert már csak a beállott halált konstatálhatták.

A helyszíni szemle megtartása után a rendőrség a szerencsétlen gyermek hulláját bevitette a közkórházba. Ahol a rendőrorvosok és törvényszéki orvosok együttesen felfogják boncolni.

Hoffmann vizsgálóbíró gondatlanságból eredt emberölés vétsége miatt a vizsgálatot Schadek Károly ellen elrendelte. Előreláthatólag Schadek Károly vigyázatlanságát keserűen fogja megfizetni.

UJDONSÁGOK.

Szerkesztőségi telefon sz. 339.

Szerkesztőségi ó.: d. e. 8—12 d. u. 2 ó. éjjeli 2.
Szerkesztőség és kiadóhivatal Piac-utca 47 sz. a.

Zsivió szrpzki narod!

A szerb dalosok Debreczenben.

Fogadtatás a vasutnál.

Debreczen város vendégei, a szerb dalosok ma este érkeztek meg hozzánk, szeretettel, meleg kézzorítással, igaz barátsággal fogadta őket a város közönsége. Hangos zsviözástól visszhangzott a pályaudvar, a Potőfi-tér és minden utca, a merre a szerb vendégek elvonultak.

Hat óra tájban a Petőfi teret, a rossz idő dacára ellepte a kíváncsi közönség. A Hunyai-utca felől csak úgy tódult a nép az állomáshoz, a melynek belső helyiségei is szorongásig megteltek kíváncsiakkal.

A perronon a debreceni dalárdák közül a városi dalegylet, az egyetértés dalkör, a munkás dalárda, Kossuth és Petőfi dalkör jelentek meg.

A dalegyletek elnökeik vezetésével

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES IZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER

zászlójuk alatt tömörülve sorfalat állottak a másodosztályú váróterem előtt.

A rendes időnél valamivel később érkezett meg a budapesti gyorsvonat, a mely a szerb dalosokat Debrecenbe hozta. Mikor a mozdony a pályaudvar bejárata előtt föltűnt, egyszerre hallatszott:

— Jön a vonat!

Még néhány perc és a gyorsvonat berobogott az állomásra. Az érkezés alatt az Egyetértés dalkör zenekara a Rákóczi indulót játszotta.

A midőn a vonat megállott, az első osztályú kocsiból kilépett a szerb dalárszövetség diszelnöke Tokorovics István, a kit baráti kézzorítással elsőnek Milovánovits Dióka, a szerb nemzeti színház Debreczenben időző intendánsa üdvözölt. Utánna jöttek a dalos vendégek.

Miután a peronon, a hol legelsőknek tervezték a fogadtatást nem lehetett megtartani, a vendégek és a közönség a másodosztályú váróterembe vonultak. Félkör alakban állottak fel. Itt Oláh Károly kulturtanácsnok lelkes szép beszéddel üdvözölte a szerb dalosokat.

Oláh Károly beszédét hangos zsvivőzés követte.

A tészédre Mokranycz Stevo a dalosok karnagya, jeles zeneköltő válaszolt franciául. Megköszönte a szép fogadtatást és dalos társai nevében is örömeinek ad kifejezést a szerb magyar barátság megerősítése miatt.

Lelkes éljenzés hangzott fel a beszéd után.

Majd Radovánovics János debreczeni lakos rövid beszéd kíséretében hatalmas csokrot nyújtott át a hölgyeknek.

Az üdvözlést a debreczeni dalárdák köszöntő dala követte, a mire a szerb vendégek is dallal feleltek.

Erre a kis vasut külön vonatára ültek és a Bikába szálltak meg.

— **Lapunk legközelebbi száma a Pünkösdi ünnepek miatt kedden a rendes időben fog megjelenni.**

— **Ünnepi számunk.** A Debreczeni Független Ujság mai pünkösdi száma 36 oldal terjedelemben jelent meg, s 6400 példányban röpiül szét a szélrözsa minden irányában. Öszinte örömmel adjuk a közönség tudomására ezt a hatalmas fejlődést, a melyet lapunk elért, s a mely a becsület és tisztas munká diadala.

— **Pünkösdi a templomokban.** Holnap vasárnap, ünnep első napján a Nagytemplomban predikálni fog Jánosi Zoltán lelkész, a Kistemplomban predikál Szabó Zoltán segéd lelkész, agendázik Dicsőffy József lelkész, a Kossuth utcai templomban predikál K. Tóth Kálmán lelkész, agendázik Uray Sándor vallás tanár, az Ispotály templomban predikál Szele György lelkész, agendázik Kövér Árpád segédlelkész, a Szegényházban predikál és agendázik Hajdu Zsigmond püspöki titkár, a Csapó-kertben Kovács János népiskolai felügyelő, a Homokkerten Papp László főiskolai senior. Délután az ünnepi szolgálatot a következőkép végzik a legátusok, a Nagytemplomban Pataki László 4 th., a Kistemplomban Papp László senior, a Kossuth-utcai templomban Almási Lajos 4. th. Ünnep másodnapján délelőtt a Nagytemplomban Papp László senior, délután Simon Gyula 4 th. a Kistemplomban d. e. Pataki László d. u. Almási Lajos, a Kossuth-utcai templomban d. e. Simon Gyula, d. u. Papp László, az Ispotály templomban d. e. Almási Lajos, d. u. Pataki László.

— **Lukács Gyula halála.** Budapesti tudósítónk jelenti. A magyar zsurnalisztikának és a képviselőháznak nagy halotja van. Lukács Gyula az ismert publicista és a körmendi kerület országgyűlési képviselője váratlanul elhunyt. Halála híre roppant gyorsan elterjedt s a képviselőházra, az Otthonra, a függetlenségi párt helyiségére, az ujságírók egyesületé helyiségére kitűzték a gyász lobogókat. Halálát özvegye Fodor Piroskán kívül két fia Etruk és Emese gyászolják kiterjedt, nagy és előkelő rokonsággal. A temetést illetőleg intézkedés még nem történt, de az valószínűleg hétfőn délután 5 órakor lesz.

— **Debreceni vendéglősök Kölnben.** A vendéglős és szállodás iparosok nagyszabású nemzetközi kongresszust és borkiállítást rendeznek szeptember hó 15—30 ika között Kölnben. A kongresszus iránt igen természetes óriási az érdeklődés, annyival is inkább, mert az tanulmányi uttal lesz egybekötve. A kongresszusra Debrecenből is sokan fognak menni. Hauer Bertalan vendéglős ipartársulati elnök fogja a debreczeni küldöttséget vezetni.

— **Debrecen Bukarestben.** Bukarestben a közeli napokban világkiállítás fog megnyitni E kiállításon a debreceni kamara gondoskodása folytán a debreceni házi ipar, nagybányai gyékénycikkek és a máramarosszigeti szőttés áruk is részt vesznek. A hatalmas láda küldeményt tegnap bocsátotta utnak a kamara.

— **Betörés egy főtéri üzletbe.** Cziczó Lajos debreceni cipész üzlet tulajdonoshoz az éjfolyamán betörtök és onnan néhány pár cipőt elloptak. A rendőrség a tetest Molitórisz István segéd személyében kipuhatolta és letartóztatta. Ma át fogják kísérni az ügyészségi fogházba.

— **Uj doctor.** Sóvágó Béla ügyelőt tegnap avatták doctorrá Kolozsváron.

— **Mezőgazdasági kísérleti állomás Debreczenben.** A zalamegyei gazdasági egyesület kezdeményezésére a debreczeni kamara előterjesztést tett a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy létesítsen Magyarország nagyobb városaiban mezőgazdasági kísérleti állomásokat. Ezek között első helyen természetesen Debreczent javasolta. A fölterjesztés támogatására felszólította a testvér kamarákat is. A kamarák válasza most érkeznek vissza a kamarához. Minden kamara kedvező felterjesztéssel élt.

— **Tulipánképek.** Letzter József, akinek ötletességét mindannyian ismerjük, ismét egy új ideával lepte meg a debrecenieket. A tulipán mint díszítés a fotográfiaknál, nemcsak hogy aktuális most az iparpártolás nagy nemzeti mozgalmában, de felette szép és hatásos egy ily nagy csoportozatban olyan ügyesen elrendezve, mint a jelzett képen látható. A debreceni ev. ref. tanítóképezde tanárai és az utolsó évnek vizsga előtt álló tanítványai összeállított tablószzerű fényképei a legújabb látónivalók Letzter kirakatában. A két méter nagyságú képen minden egyes kis fénykép tulipán alapra van felragasztva. Eltekintve attól, hogy nagyon jól hat minden egyes kis kép keretéről, de összeállított elrendezésében oly szép, hogy az ember nem telik be nézésével. A platin képek ugyanolyan sikerült kidolgozásuak, mint az előző

évek ilyen képei, de az egész tabló művészi hatásában felülmulja ezeket. A szerb dalárok rendező bizottságának tigyelmébe ajánljuk Letzter kirakatát és a műtermet is a megtekintésre, amelyhez hasonló az országban kevés van és elsőrendű helyet foglal el kevés látónivalóink között.

— **Öngyilkos öreg ember.** Fejes András 78 éves öreg ember Hajdunánáson a város temetőjében felakasztotta magát. Amikor megtalálták, már halott volt. Öngyilkosságának oka életuntság volt.

— **Jogász juniális.** A debreceni jogakadémia hallgatói tegnap este fényesen sikerült juniális rendeztek a nagyerdei vígadóban. A juniális a kora reggeli órákig tartott.

— **Sikkasztás vádja alatt Bilkei és Radovánovics debreczeni képkereskedő cég tegnap feljelentette kisegítő ügynökét, akit azzal vádol, hogy a nálalevő mintaképeket eladta és az árával Nyiregyházára szökött. A rendőrség körözi.**

— **Leesukott hamis kártyás.** Dédai József ismert alakja a debreczeni rendőrségnek. Hamis kártyázásával sokat becsapni mindenkit. Tegnap is a Lőrincz féle koreszmában jött össze néhány most szabaduló katonával és azokat fosztotta ki. De rajta vesztett, mert a rendőrség nyakon csipte és lecsukta.

— **Leakarta harapni a rendőr orrát.** Kerekes János talyigás neve a Kovács Gusztáv féle elpáholás ügye óta ismert név. A jeles talyigás egy kissé beállitva haladt az utcán és mert a rendőr csendre intette, dühbe jött és a rendőr orrát leakarta harapni. De mielőtt ezt megeselekedte volna lecsukták.

— **A jogász és tisztviselői kör** kedden e hó 5 én a kortagok részére barátságos vacsorát rendez. Aláírási iverk a kör helyiségében vannak.

— **Legolcsóbb törlesztéses pénzkölcsönöket** az ingatlan legmagasabb értékéig csakis a Budapesti Takarékpénztárak képviselősege folyósíthatat Debrecen, Csapó-u. 12. sz. a. Nagyobb összegű 50 éves kölcsönök után tőkében és kamatba 4.94 százalék — 65 évesnél 4.66 százalék számíttatik.

— **A Zion egyleti tagok figyelmébe.** A Zion egylet előjárósága ez uton részvétellel tudatja t. tagjaival Kohn Abraham r. tagnak f. hó 2-án délután történt gyászos elhunytát. A temetés f. hó 4-én délelőtt 10 órakor megy végbe a Simonffitea 44 számú házból. Kéretnek a r. tagok minél nagyobb számban leendő megjelenésre.

— **Grósz Nagy Ferencz gyógy-szerész** speciális készítményeit az egész országban általánosan ósmerik, sőt híres hajdusági pederője Amerikában is nagy tért hódított magának. Király balzsam készítményét pedig több jeles kórházban használják csuz- és köszvényes bántalmaknál.

— **Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy a Ferenc József keserűviz valamennyi hasonló vizet tartós haszajtó hatása és említésroméltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk katározottan „Ferenc József” keserűvizet.

— **Halálozás alkalmával** a t. gyászoló felek el ne mulasszák Bihari Károlyné „Bizalom” temetkezési intézetét a Kistemplombazárban felkeresni, mert ott a legolcsóbb és legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek. Temetkezéseket egyszerűtől a legdíszesebbig szolid árakban vállalom. Csapó-utcai üzletem t végleg feloszlattam s így temetkezési intézetem csakis a Kistemplombazárban található.

— **Consum levélírók** legfinomabb elefántcsont levélpapírt **színes belsejű** borítókkal 100 levélp. 100 borítókkal **2 koronáért**, 50 levélp. 50 borítókkal **1 K 20 f.** vásárolhatnak **Mihály Sámuel** papirkereskedés iroda felszerelési szaküzlet, Főtér 30. **Telefon 106.**

— **A magyar király kávéházban** kitűnő kávéházi ita ok. állandó hideg buffet mellett mindegyestve felváltva-elsőrangú zenekar hangversenyt tart. Legdivatosabb billiardok. Figyelmes kiszolgálásra legjobban ügyel Erős Jakab, kávé.

— **Napernyők, keztük, harisnyák, kész női és férfi fehérneműk, a legolcsóbban szerezhető be Asztalos József üzletében Kossuth-u. 4.**

— **Az általános drágaság** dacára is, ha jól és olcsón akar vásárolni (olcsóbban mint bárhol) keresse fel **Mandel és Társa czipő üzletet** Piacz-u. 44. sz. hol óriási választékot talál, mindenféle házilag és saját készítményű, női férfi és gyermek czipőkből, a legolcsóbbtól a legfinomabb kivitelig.

— **Felhívás Debreczen város iparosaihoz.** Miután a Piac-utca 27. sz. alatt (városi bérház) uri és női divatárú üzletemet megnyitottam, ezzel kapcsolatban mindenféle magyar ipari készítményeket is raktáron tartok és annak elárúsítását, közvetítését elvállalom. Felhívom tehát azon tisztelt iparos mestereket, akik ilyesmikkel foglalkoznak és készítményeiket forgalomba hozni óhajtják, hogy üzletemben jelentkezni sziveskedjenek. Tisztelettel Aszmann Ferencz.

— **"Hajdumegyei népbank"** Piac-utca 26. sz. nagytözsde épületében, heti 50 filléres befizetésre 100 korona kölcsönt folyósít, mely után külön kamatot nem kell fizetni.

— **Modern üzlet Debreczenben.** Eddig nem létezett irányu üzlet nyílt meg a Piac-utca 27 ik szám alatt (Városi bérház.) A cég tulajdonosa Aszmann Ferencz kinek mai számunkban megjelent hirdetésére felhívjuk olvasó közönségünk figyelmét.

TAVIRATOK.

A madridi merénylet.

Madrid, június 2. A királyi pár ma végig kocszított az utcákon. A nép óriási lelkesedéssel ünnepelte a fiatal királyi párt.

Madrid, június 2. A letartóztatott merénylet nem akar vallani. A király a sebesülteket is meglátogatta.

A kormány kölcsöne.

Budapest, június 2. A Wekerle kormány, mint hírlík, 285 millió kor. államkölcsönt vesz fel a Rotschild csoporttól. A kölcsön egy részét beruházásokra fordítják.

Az alkotmánypárt és néppárt.

Budapest, jun. 2. Mint politikai körökből hírlík legközelebb az alkotmánypárt a néppárttól fuzionálni fog. Ezzel elejét akarják venni az esetleges egyház törvényrevíziójának.

A képviselőház ülése.

Budapest, jun. 2. A képviselőház a szünet után folytatta ülését. Ju. iga Nándor kijelentette, hogy a kormányban nem bizik. Majd Achim András, Hodzsa Milán interpelláltak. Az interpellációra Wekerle válaszolt s az ülés véget ért.

A Beck kormány megalakult.

Bécs, június 2. Beck Vladimírnek sikerült parlamenti kormányt alakítania. Az új kormány pünkösdi után mutatkozik be a Reichsrathnak.

Képviselőválasztások.

Nagyszentmiklós, jun. 2. Az egyesült pártok Kaas Ivor bárót jelölték, aki a jelölést elfogadta.

Ungvár, jun. 2. Visontai Soma ma ide érkezett és a kerületben tart programbeszédet. Ungváron 10-én mondja el beszédét.

Minisztertanács.

Budapest, jun. 2. A kormány tagjai minisztertanácsra gyűltek össze ma délután. — Folyó ügyekről tárgyaltak, A miniszterek egyrésze a pünkösdi ünnepekre a fővárosból elutazott.

Petiolók.

Budapest, jun. 2. A Kuriához ma két petició érkezett. Az egyiket a nagyilondai kerület képviselőjének Mihályi Tivadarnak mandátuma ellen, a másikat Vecsey László aranyosmedgyesi képviselő mandátuma ellen adtak be.

Háztulajdonosok figyelmébe!

A vasuti munkások országos szövetségének

helyiséget keres

a vezetőség, **Kossuth-, Baros-, Nap-, Burgondia- és Kandia utcákon.** Szükséges szobák 1, 5—8 méter szoba, 2 vagy 3 kisebb és azok mellék helyiségei.

Ajánlat levélileg intézendő.

Gortva Péter

Czegléd u. 10. szám.

Sólyom Géza

Batthyány-u. 2.

Ajánlja csakis saját készítményű uri női és gyermek

czipő raktárát

ahol csakis jó és legolcsóbb árban lehet vásárolni. Ugyanott mérték után gyorsan, pontosan olcsón és felelősség mellett készít.

A nagyközönség figyelmébe.

Nagyon gyakran olvasható a lapokban olyan hangzatos hirdetés, hogy „Olcsóbb lett a temetkezési áru.” Kötelességemnek tartom ezzel szemben a nagyközönség tudomására hozni, hogy azóta lett olcsóbb a temetkezés, amióta én az intézetem megnyitottam.

Nagyon egyszerű ennek a magyarázata. Mikor üzletem megnyílt, 1905. november 8-án, a kartel áru megszűnt, mivel nőm Nagy Mária, ki a **Dankó M. cégnél 14 évig volt alkalmazva**, a mit a közönség nagyobb része tud is, és olyan árak mellett kellett neki a gyászoló feleket kiszolgálni, a hogy azt közösen megállapították, és akkor nem hirdették az olcsó árakat, csak most.

Kérem tehát a mélyen tisztelt gyászoló közönséget, hogy vásároljanak nálam, aki üzletem megnyitásakor a legolcsóbb árakat igyekeztem megállapítani és azt továbbra is megtartom.

Temetkezéseket a legdiszesebbtől a legegyszerűbb kivitelig elvállalok. Vidéki megrendeléseket pontosan eszközök. Érezkoporsóimat **csakis** a Budapesti érezkoporsógyártót tartom, melyből nagy választékot rendeztem be. Magamat a t. közönség jóindulatába ajánlva, maradtam tisztelettel

Pelei Imre

temetkezési intézeti tulajdonos.

Kenyér-piacz ócskás-zug. Bádogos-utca 6. sz.

Értesítés.

Tisztelt belevő feleinket értesítjük, hogy a változott pénzügyi viszonyok folytán kényszerítve vagyunk a nálunk betéti könyvre elhelyezett pénzek kamatlábát **f. év június 1-től kezdődőleg**

4%-ra leszállítani.

Megjegyezvén, hogy a kamatadót ezentul is intézetünk viseli.

Debreczen, 1906. május 30-án tartott ülésünkből.

A Közgazdasági Bank részvénytársaság igazgatósága.

361/1906. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak V. 358,2—1906. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint a debreczeni hitelbar részére Alt Henrik és Kovács János debreczeni lakosoktól az eddig összesen 59 kor. 52 fillér p ródlt ég erejéig 1906. évi február hó 7 én bíróilag lefoglalt és 940 koronára becsült butorok és egyéb ingóságok **1906. évi június hó 5 én, délután 3 órákor** kezdetét veendő és Debreczenben Arany János u. 49. és Ajtó-u. 10. szám alatt megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debreczen, 1906. évi május hó 10 én.

Bódogh Zsigmond birói kiküldött.

Világhírű ásványvizek

VICHY

forrásokból.

A francia állam tulajdona.

Ne mulasszuk el a rendelő orvosoktól megkérdezni, melyik forrást használjuk a

Célestins, Grand-Grille, Hopital.

Kapható minden ásványvízkereskedésben és gyógyszerárban.

Kupak és ozimke a forrás nevét viselik.

PÜNKÖST.

Pünköst.

(Irta: Csiky Lajos theol. akad. tanár.)

Ismét ünnepet ül a keresztyén világ; A krisztusi váltságmunka történetében újra egy jelentős, egy döntő erejű mozzanathoz jutottunk el; pihe-nője van megint a testi munkálkodásban kifáradott embernek: pünköst ünnepét üljök.

Pünköst ünnepét, melyet az isteni Szentlélek kitöltetésének, földrealizálásának emlékezetére szentelünk.

Be kelle Isten teljes tanácsvégzésének következnie, az idők teljességének be kelle teljesednie. Amit Isten az ő szent Fia által megkezdett, az emberiség megváltásának nagy és áldásaiban diadalmos munkáját: az nem maradhatott félben, az nem lehetett félmunka, annak be kelle végeztetnie.

És ez történt meg az első pünköst ünnepén!

A Krisztus tanítványainak nagypénteken gyászoló serege husvétkor látván a feltámadott Mestert, ki „bé-kesség“ szavával köszönté őket, hitre gyuladt ugyan, de áldozócsütörtökön, látván az ő Tanítójukat mennybe szállani, mintha egészen megfeledek-tek volna földi hivatásukról, oly merően függesztették szemeiket az ég felé, hogy angyali szónak kellett őket csodálkozó merengésükből föl-ébresztenie: — „mit állatok nézven mennybe?“ — hiszen a földön van nektek dolgotok; ide köt titeket kötelességetek hívó szózata. Ámde olyan árvák voltak most már, elfelejtve talán Istentől, az Atyától, magukra hagyatva, Istentől, a Fiutól s nem lelkesítettve még Istennek, a Szentléleknek erő-tadó, bátorító hatalmától!

Ezért nevezik a keresztyén világban az áldozócsütörtök és pünköst között eső vasárnapot „árva vasárnap“-nak!

Az elhagyatott, az árván maradt tanítványok valamely jeruzsálemi ház magános szobájában tartózkodtak, lelkeikben sejtelmes gondolatokkal, sziveikben aggódó érzelmekkel, midőn, áldozócsütörtök után tiz nappal, egy ilyen napon, „nagy hirtelenséggel lön az égből mintegy sebesen zugó szélnek zendülése, mely eltelé az egész házat, amelyben ülnek vala; és látá-nak kettős tüzes nyelveket és üle mindenikre azok közül; megtelének pedig mindnyájan Szentlélekkel.“

Vége lett tehát az árvaságnak!

A mit Isten az ő szent fia által megígért: elküldé azt a Szentlélekben.

Vége lett tehát a tétovázó bizonytalanságnak! Nézzétek, nézzétek az Isten Szentlelke által meghíletett apostoli férfiakat, élükön Péterrel; milyen szent bátorsággal emelik fel szavaikat, hogy bizonyosságot tegyenek a feltámadotról, a mennybe szállott, de az ő Szentlelkének erejével újra visszatért Jézusról, s milyen hittel és buzgó lelkesedéssel alapítják meg az első keresztyén gyülekezetet Jeruzsálemben, az Ur lábnymai által minden városok fölé emelt ama szent városban.

Pünköst ünnepén alakult meg a keresztyénség. Pünköst ünnepével tölt be teljesen a szentek reménysége. Pünköst ünnepére érkezett alá a földre az idők teljessége.

Hallelujah! Hallelujah!

„A lélek az, a mely megelevenít“, mondja a keresztyének szentkönyve, az új testamentomi szentírás.

A test, a hus, a vér ront, gyűlöl bosszút áll, békételességet szerez, a lélek épít, szeret, megbocsát, áldásokat áraszt.

A mit a testi erő semmivé tesz, azt a lélek újból erőhöz juttatja. A hol a test sebeket üt, fájdalmakat okoz, ott a lélek balzsamot nyújt s örömmel táplál. A lélek utána megy a veszendő léleknek, s visszaviszi azt az atyai házba.

A lélek hisz, szeret, gondolkozik, nemes tettekre kész, s a földi élet párázatán túl láttat velünk megnyilatkozott egeket.

Vidáman boldog, édes gondolatokat ébresztő, szép és nagy ünnepe tehát a keresztyén világnak a pünköst, — mert arról akarja és meg is tudja arról győzni az emberiséget, hogy Isten lakik benne és ő ezzel az isteni erővel, ezzel a benne lakó lélekkel fölülte áll a teremtett világ minden egyéb valóságainak.

Ünnepeljünk örömmel, hittel, szent lelkesedéssel!

Ma van a szép, a vidám, a mosolygó arczu „piros pünköst“ ünnepe!

Hallelujah! Hallelujah!

A jó öreg tiszteletes asszony.

Meghalt a kis falu érdemes lelkésze. Választottak is már másikat helyére; Meg is jött az új pap s szép fiatal párja, De biz' nem mehetnek a paróchiára;

Vagyon ott nagy felfordulás, munka, Butordarab, tenger lom az utba, Költözködik — elmúlt egy féleve, Az ég tudja, mikor lesz már vége — A jó öreg tiszteletes asszony.

A paróchiába surolnak, meszelnek, Van dolga a házban seprőnek, vedernek, Az öreg papnéra, hogy szégyen ne szálljon, Az új papné mindent tisztába találjon S úgy hallotta, szereti a mályvát, Tele rakja az ablak párkányát Maga oltott szép piros mályvával S meg is szerzi fehér violával A jó öreg tiszteletes asszony.

Várnak, egyre várnak a költözködéssre, Még nem is sürgetik s haragusznak érte, Tudják, hol harmincz év boldogságbantelt el, Nem lehet megválni olyan könnyű szerrel. Hiszen annyi a sok kedves emlék, — Nap-nap után folytatja a szemlét — Megsiratja mindet bucsuzáskor S ha bevégzi újra kezdi százszor A jó öreg tiszteletes asszony.

Vége is az új pap s szép fiatal párja Maguk mennek el a kis paróchiára: „Tiszteles asszony, van egy nagy kérésünk, Hol kettőnknek van hely, hárman is megférünk.

Egyikünknek sincs már édes anyja, Holtig áldnánk, hogyha itt maradna.“ „Vissza mindent, ahonnan kirakták!“ Könyes szemmel osztja a parancsát A jó öreg tiszteletes asszony.

Vályi Nagy Gusztáv.

Juliusz Cézár.

— Monológ. —

Irta: Zöldi Márton.

Csak azért mondom, mert azt hiszem sokan vannak, akik nem tudják: a múlt héten szerdán lettem tizehárom éves. Apa roppantul csodálkozott. Mikor a nagy nap felvirradt, megölelt és rám nézett. „Te csitri — mondotta, nem tévedsz egy-két esztendődt?“ Aztán sóhajtván tette hozzá:

„Hogy nőnek ezek a gyerekek, hogy a nyakunkra nőnek!“

Anyuska sokkal fontosabb kijelentést tett: „Megigérttem — mondotta — hogy mihelyt tizenhárom éves leszel, elviszlek a színházba. Jó, mihelyt az első klasszikus darabot adják, felveheted az új lila bluzt, megyünk a színházba.“

Tegnap vettem fel az új lila bluzt, vagyis tegnap adták Juliusz Cézárt. Ott voltam. Apa már délben kijelentette, hogy nem jön velünk. „Először — mondotta — nem szeretem a szomorujátékot, másodszer bizottsági ülés van.“

Sokat gondolkoztam a bizottság fölött . . . Apa tudniillik sokat emlegeti. Mi lehet az, hogy folyton ül. Vagy mint

apa mondja: ülésezik. Azt hiszem, nem nagyon mulatságos dolog lehet bizottságnak lenni. Mindig ülni, ülni, ülni... Halottam a Czezil nénitől, hogy vannak szerencsétlen leányok, akik a bálakon is mindig ülnek, vagyis petrezselymet árulnak. Köszönöm szépen. Abból igazán nem kérek. Ambár, hol van még a bál? Egyelőre csak a színházba vittek Juliusz Cézárba...

Az erkélyen ültünk a második sorban. Jó hely, mindent pompásan láttam. Még a színpadot is.

Izgatottan vártam, míg a függöny felgördül. Mert azt már tudtam, hogy a függöny hol fel, hol legördül. Nevetséges lenne, ha egy tizenhárom éves leány, ki a harmadik polgárba jár, ilyesmit ne tudna.

Addig, míg felgördült, azzal szórakoztam, hogy a függönnyt nézegettem. Sok férfi és nő volt rá pingálva, azonfelül egy csomó meztelábás gyerek, akik pajkosan futottak egy virággal díszített kocsu után. Nem tudom mért futottak, de az tudom, hogyha én úgy futottam volna egy szekér után, hát lett volna nemulass.

A darab tetszett. Sok olyasmi volt benne, amit nem tanultunk a világtörténelemben. Ugy látszik, Shakespeare idejében bővebben tanították a történelmet. Ezt nem irigylem tőlük. Sokkal kedvesebb és mulatságosabb a színpadról tanulni a világtörténelmet, mint könyvből magolni.

A színészek jól tudták a leccskéjüket. Azaz... megálljunk... Kötőnőre még se feleltek. Volt, aki sugott nekik. Néhányszor magam is hallottam. Kasszius egy helyen beleakadt volna, ha nem sugnak neki. Lám, gondoltam magamban, milyen igazságtalanságok. Bezzeg, hogy megszidnak minket lányokat, ha sugunk, vagy ha nekünk sugnak!

Mondom, az előadás tetszett, nagyon tetszett, Juliusz Cézárt sajnálni fogom, amíg élek. Nem tudtam megérteni, hogy miért ölik meg? Brutusz oly dörmögve beszélt, úgy hadart, hogy csak minden harmadik szavát lehetett megérteni, csak annyit hallottam, hogy Cézár nagyokra tör, hogy első akar lenni. Hát hiba az, bűn az? Nekem mindig azt mondták, hogy igyekezzem első lenni s nagyon megszidtak, mikor elégséges osztályzatot hoztam haza.

Persze, a színpadon mindez másképp van. Ez éppen a hiba, ezért kellett Juliusz Cézárnak elvérezni. Pedig egész fiatalnak látszott.

Ami Antoniuszt illeti, megvallom az igazat, nem tetszett annyira. Kissé alamuszi volt. Azon kezdte: „Temetni jöttem Cézárt, nem dicsérni“... És hogy feldicsérte, de hogy! Mint a cigány a lovát.

Ebből kerekedett aztán a nagy baj. A rómaiak úgy lármáztak, mint mikor édes apát kikiáltották képviselőjelöltnek. És mihaszna? Apa mégis megbukott száznegyvenhat szavazattal.

Antoniusz ellenben sok szavazatot kapott. Mikor vége volt a szavazásnak, majdnem mindenki rászavazott. Megválasztották, nem is tudom minek. De az mellékes. Azt láttam, hogy háromszor is kitapsolták. Ez mosolyogva hajtogatta magát a lámpák előtt. Oly szelid arcot csinált, mint a ki háromig sem tud számolni. Igen, igen, az az Antoniusz határozottan nagy alamuszi.

Még sokkal furesább, hogy Juliusz Cézárt is kitapsolták a halála után. Megjelent és hajtogatta magát ő is és mosolygott. Én az ő helyében lehet, hogy szintén megjelentem volna, ha tapsolnak, de nem mosolyogtam volna. Ezzel elárulta, hogy csöppet sem haragszik Brutuszra és a többire, kik a törrel beleje döftek.

Ambár valljuk meg az igazat, azok se valami dühösen döftek. Magam láttam, hogy a tör hegye csak a ruháját érte. Persze

nem is szabad másképp. Még csak az kelene, hogy igazán szurjanak. Oh ilyesmit nem enged meg a rendőrség sem.

És mégis szép a színház. Nekem végtelenül tetszik. Mindenki olyan szépen, finoman beszél. Nem mondják, hogy paraszt, hanem pórsópredék. Sőt Antoniusz, a kis alamuszi, hogy feldicsérte Brutuszt! Vagy tiszter is elmondta, hogy Brutusz derék, jó férfi.

Milyen jó lenne, ha az életben is olyan szépen beszélne: „Uram! Valóban! Üdv! A halhatatlan istenekre“ stb.

De hát persze a színészeknek könnyű. Nekik megírják egy könyvben, hogy mit tegyenek és mondjanak. Az életben ez nincs úgy. Ott mindenki maga kénytelen kigondolni, hogy mit tegyen és mondjon.

Milyen zavarban voltam például, mikor apa mosolyogva kérdezte tőlem:

— No, hogy mulattál a szomorujátékon?

— Köszönöm — válaszoltam — elég jól.

— Talán sirtál is? kérdezte apa.

— Oh csak egy kicsit.

Apa nagyot kacagott. Aztán ismét megsimogatta az arcomat.

— Szegény leány — mondotta — ne busulj, legközelebb elviszlek a Szökött katonába. Az többet ér, mint száz Juliusz Cézár.

Ezen egész éjszaka gondolkoztam. Ur Isten, milyen lehet az a szökött katona, hogy különb Juliusz Cézárnál. S ha különb, miért szökik meg?

A Pista öcsém alig nyitotta ki a szemét, máris azt kérdezte:

— Mariska, szép volt?

— Szép.

— Lőttek?

— Nem.

— Oh — mondotta — hát akkor mi volt a szép benne, ha nem is lőttek.

Igyekeztem megmagyarázni neki, hogy Juliusz Cézár idejében még nem is találták fel a puskaport.

— Az mindegy — mondotta — azért mégis lőhetek volna.

Ilyen furcsa fogalmuk van az embereknek a színházról. De én már tudom, hogy mi a színház. Láttam, hallottam, ott voltam... Mennyit fogok beszélni az iskolában. Csak el tudnám mondani eleitől végig. De az lehetetlen. Annyit jöttek mentek, annyit hadonásztak, veszekedtek, hogy a tizedrészt se tudtam a fejemben tartani.

De azért beszélni tudok róla akár estig. Oh, az a legkönnyebb. El fogom játszani Cézárt, Brutuszt, Antoniuszt. Kassziust... a többieknek a nevét sem tudom. Mindegy, a leányok se tudják. Oh, nekem, ha beszélni kell, nem kell sugó. Magától jön. Elmondom, hogy milyen fenségesen omlott össze Juliusz Cézár és milyen czipellője volt Brutusznak... Már előre örvendek, hogy milyen szemeket meresztenek a leányok. Bizonyos, hogy irigykedni fognak. Hát én nem irigykedtem tegnap estig? De ennek vége. Voltam színházban.

Igy fogom kezdeni:

— Gyerekek, pontban hét órakor, mikor megszólalt a villamos csengő, felgördült a függöny és...

A többit tessék csak rám bízni...

Fotografiák

a világot jelentő deszkákról.

Zilahy.

Van-e széles e hazában a kie nevet nem ismeri? Becéző nevének a kedves „Zsül“ a kinek már pusztá megjelenése is jóleső derüt áraszt szét a színpadon.

Művésztér a szó teljes értelmében. A ki szerepeit annyi természetes bájjal tudja felruházni, hogy a néző lélegzetét is visszafojtja, hogy egyetlen szavát, egyetlen mozdulatát se veszítse el. A mit ő produkál az nem utáztat, hanem eredeti; nem az iskola sablonja, hanem az őserő megnyilatkozása. Mintakép, melyet sokan utánoznak, de utól nem érhetnek.

Őtet — a hazai színművészetnek — az Isten jó kedvében adta; megáldotta szellemmel, soha nem boruló kedélylyel, felséges humorral és nagy tudással. Keveseknek adatott, a mit ő bir s nem mi mondjuk, de az egész ország tudja, hogy Zilahy a muzsák kegyeltje. Őtet nem a kenyérkereset hajtotta erre a pályára, hanem a megélhetés gondja, hanem a tiszta idealizmus.

Ha csak a vagyonszerzés lett volna a célja, ezt elérhette volna már régen, de idealizmusának feláldozta vagyonát, feláldozta saját egyéni nyugalma. Ő a magyar színművészetet olyan magaslatra szeretné állítani, hogy az egész világ csodálva láthatná, s bár az áldozat, a mit e cél elérésére hoz, nagy, — de ő annak nagyságát nem mérlegeli s örül, ha valamivel előbbre juthatott a cél felé.

Akár mint embert, akár mint művészt mérlegeljük, egyformán méltó becsülésünkre s szeretetünkre.

Mint igazgató szigorú, de nem igazságtalan; jóindulatu pártfogásával kész segíteni ott, a hol kell, de igazságértebből folyólag büntet is, ha arra szükség van. Csak is így érdemelte ki azt a szeretetet, mely tagjai részéről körülveszi s azt az általános véleményt, hogy ő a vidéken az ország első színigazgatója.

Közönségünk már régea ismeri őt. Az 1885/86/87. évben volt színtársulatunk tagja. Aradi, Gerő után a Nagy Vinceze bukása bekövetkeztén, egyik tagja lett azon Consortiumnak, mely akkor átvette a színház kezelését s melynek tagjai voltak még: Vedres, Mándoky Rónaszéki, Valentin.

Nem kis dologra vállalkozott akkor a Consortium. Mert hiszen a bukást is az idézte elő, hogy a közönség nem járt színházba, tehát nekik számolni kellett a közönséggel is, de azzal is, hogy a társulat tagjait miből fizetik. S bár maguknak alig maradt annyi, hogy szükön megélhettek, de a tagok megkapták fizetésüket s meg lettek mentve attól az iszonyu állapottól, hogy tél viz idején kenyér nélkül maradjanak. Nekünk, kik közelebről néztük ezt a létért való küzdelmet, jól esett látnunk akkor is a sok gondteljes arc között a Zilahy örökké vidám arcát amint biztatta társait egy szebb jövővel, s a mint ígérte nekik az aranybányát, melynek nyílását úgy még ő sem ismeri, de nagy reménysége volt felfedezni.

És ennyi bajok között sok mindenre rá ért még. Beállott önkéntes tűzoltónak, még pedig nem csak azért, hogy neve a papíron szerepeljen, hanem kötelességét itt is komolyan vette s egyenruhában teljes felszereléssel sokszor állott őrt a lak-tanyában úgy, mint a színpadon. Látni kellett, hogy az a mosolygó arc mint

változott komolylyá, ha valami rendetlenséget észlelt, a tűzrendészeti szabályokat könyv nélkül tudta s nem engedett a negyvenyolezból a direktorral szemben sem. Csak akkor volt nagy dilemmában, ha játéka közben valahol a városban tűz ütött ki s ő azt megtudta. Szeretett volna szaladni — de vigyáztak ám rá.

Disz jogásznak, diszgazdának megválasztották, ezenkívül még dalárdista is lett. Ott is kedves ember volt ő, mutatja az is, hogy mikor jutalom játéka a „Bibor és Gyászban“ Vak Bélát játszotta, a dalárda a templom jelenetben az orgona mögött egész csendben felállva meglepetésül elénekelt a Hymnust. Ekkor mondta neki Sándor Emil, a ki a II. Istvánt játszotta: „No te gyezzepőgyes megrikattál, ezt nem felejttem el neked!“

Az 1888. évben aztán méltó helyére vitték, a Nemzeti színházhoz. Itt eltöltött 14 év alatt lett még csak igazán kedvence a közönségnek. Voltak olyan szerepei, hogy mikor azok előadására került a sor, nagy pénzért sem lehetett jegyet kapni. De hiszen hivatkozunk csak a magunk közönségére, hogy volt-e művész színpadunkon, a ki Kópjait, Figarót, Poliját, Biliczky herceget, vagy Mádi Simit, hogy sok mást ne említsünk — oly kedvességgel tudta volna alakítani, mint ő. Bármilyen erővel rendelkezett az a társulat, az ő alakítása magasan felette áll és állott mindenkinek.

Egy szép napon azután egyet gondolt. Bár minden szerepkörben kitűnő volt alakítása: bár a közönség — különösen pedig az ifjuság — ugyszólván tenyerén hordta, még is érezte, hogy neki magasabb hivatása van. Az aradi színház igazgatását vállalta el.

Nehéz viszonyok között vette át a színház vezetését s hogy lankadatlan szorgalommal, lelkes buzgósággal és semmi áldozatot nem kimélő készséggel mit tudott elérni, arról bőven beszéltek az aradi lapok, melyeknek mindenike elismerte, hogy Zilahy nem csak mint színész, hanem mint igazgató is páratlan.

Hogy mennyire nem kiméli a pénzt, midőn a művészetért tenni kell valamit, mutatja azon ténye, hogy gróf Eszterházy Miklós által az „Ember tragédiájához“ készített fényes díszleteket megvette 40000 forintért. Ugyan melyik direktor az az országban, a ki ily roppant összeget kész lenne áldozni egyetlen darab kedvéért. Az összeg oly nagy, hogy ezt nem tehette haszonlesés, hanem csak is a legtisztább idealizmus.

Most már megint a mienk! Az ősz óta a debreczeni színház igazgatója. Nagy ambícióval fogott munkájához, dolgozik serényen, hogy gáncs ne érhesse.

Olyan társulattal jött be, hogy havi gágéja meghaladja a 14 ezer koronát s ha egyik másik tagja gyengének bizonyul, igyekszik azt jobbal pótolni.

Leócsárolni valamit, az a legkönnyebb mesterség, s ha netalán volnának, kiknek művészi szempontból kifogásuk van, elég legyen azoknak annyit mondani figyelmeztetésül, hogy minél inkább szá-

porodnak Budapesten a színházak, annál inkább fogy a vidékről a kitűnő művész, mert hiszen oda a legjavát válogatják. Ha csak egy kissé számot tevő művész, az mind oda vágyik. Nagy gázsi, fényes világ! Pedig hej! az adó sok lisztája de rá bizonyítja, hogy az csak czifra nyomoruság!

Szomorú volna, ha a vidéken is nem volna kitűnő erő. Csak hogy sok kellene! Sokkal több, mint a mennyi van! Nálunk — hála a direktor okos körültekintésének van elég, mihelyt ez az erő teljesen össze lesz tanulva, egyik másik jobbal pótolva, bizony dicsekedhetünk vele, hogy a mi társulatunk legjobb a vidéken.

Addig is az, aki egész életét, minden vagyonát feláldozta a művészetért, megérdemli azt a köztiszteletet és szeretetet, melyben már is részesül, megérdemli, hogy a közönség is segítsen neki a magára vállalt nagy teher elviselésében.

Dádó.

Tulipánnak tűzvirága...

*Tulipánnak tűzvirága
Gyujtsd a szivünk, lelkünk lángra,
Honszerelmünk izzon, égjen!
Kihamvadva soh'se légyen!*

*Tulipánnak tűzvirága
Kösd a honfit bokrétába!
Hogy a sujtó bajba', vészen,
Oldott kéve soh'se légyen!*

*Tulipánnak tűzvirága
Légy előttünk vezérfáklya!
És az eszmét, amit hordasz,
— A magasból néző Isten,
Gazdagitva tetteben, hitben, —
Erősítse, védje, áldja!*

Örökség.

*Ki volt családom messze-öse?
Zúgó csatáknak szittya hőse,
Vagy egyszerű dalok hegedőse?
Ki lop ez éjbe sugarat?
Örökre vak talány marad!*

*Boldogabb volt, mint én vagyok?
Álmodott szépet és nagyot?
S édes valóra vált az álma?
Vagy sorsa épen úgy dobálta,
Ahogy vet, szakgat engemet,
És hordott ő is egy sebet?*

*Olykor véres csatákra vágyom,
Majd elmerengek egy virágon . . .
Tán lantom is, ha hangot ad,
— A dalba csengő húrton által
Porló szíveknek álma szárnyal,
Mely úgy kelt vért, vagy lant alatt?
— S mint múltak bolygó délibábja,
Hogy üzzem én is mind hiába,
Bus örökségkép rám maradt!*

Zivuska Andor.

Kint a Hortobágyon.

Láttatok-e már csodát?

Ahol zötyög tizenöt fakó szekér, neki a Hortobágyon! Minden szekéren hét-nyolc paniperda, magyarul: söre deák. Csikóbőrös kulacs feszít a tehetősebbek vállán s isszák a kulacs kibuggyanó vérét az ihatósabbak. A nagyiváni fuvaros csendes nembánomsággal hógatja laptató Pegázusait, a melyek belerohannának a délibáb tavába is, ha nagyon megtudná ijeszteni őket valami. Mennek a deákok, ki a Hortobágyra! Oh, áldott áldozócsü-törtöki nap, mégis csak becsülünk mi téged. Az apostolokra kitöltötted a szentleket, mi kitöltjük magunkba a sanctus spiritust, mely nem lángol és mégis tüzel, nincs nyelve és mégis megtanít ismeretlen nyelveken beszélni. Mi volna a világ bor nélkül? Bor nélkül nincs szerelem, szerelem nélkül nincs élet.

Tanárok is mennek a fiukkal, tehát meg van keserítve az élet. Még a lovak is másként huzzák a mesterek talyigáját. Jobban zötyögtenek, nagyobbakat rántanak rajta. Fel-felsőhajlik a csendes jókivánság:

— Jaj, csak borulna fel valamelyik!

De nem borulnak fel. Hiszen a Hortobágy olyan sima, mint a tölgyfa asztal, vagy mint az államférfiak nyelve. Felsőleges némaságban bontakozik ki a májusi reggel kékszürke fátyolából, mint az a három szép asszony, akiket a mester urak virágokul tűztek a nagyiváni szekerek saroglyájába. Nincs szebb, mint egy határtalan rónaságon asszonyokkal ballagó szekér! Még az öreg nap is melegebben pislant a tengelyezőkre, fellegekből eszkábált pápaszemét letéve orráról. — Tanárok felesége a három asszony. Csendesen, rendesen ülnek a szekéren. A férjek pedagógiai nagyra termettsége sehol sem nyilvánvalóbb, mint az asszonyokon. Megtanulták, hogy az élet is iskola, minden napra új leckét hagy fel a mogorva és pedáns mester: az Élet; azt meg kell tanulni, ha török, ha szakad! Nincs is boldogabb, tisztánlátóbb asszonya a földnek, mint egy jó tanár felesége. Leányok: tanárokat keressetek! Anyák: tanárokat szemeljetek leányaitoknak! A tanár-vő pontos, mint a katona; hosszúéletű, mint az ügyvéd; lágy szívű, mint a pap és sok pénzt kereső, mint az orvos. A legjobb parti.

A leghátulso szekéren egy költőnek kikiáltott ur ül. A legirhesebb paripák neki jutottak. Lassu kotyogóban, jambus lábakkal mérik a falusi Pegázusok a pusztát. A mesterek átkiabálnak a felkenettnek: „Jaj be lassan lüktet a Pegázusod!“ S mind elibevágnak a költőt szállító szekérnek. A versiró ur azzal bosszulja meg magát, hogy üdvözletet sóhajt a Hortobágyon:

Hortobágy, a puszták óriás királya,
Husz mérföldes karját ölelőre tárja.

Tizenöt telt szekér kebelén pihen meg, Sirja elvonultát deák-regimentnek.

Az első sort Petőfitől lopta, a többi eszébe ötlött. Jó, hogy nem halotta senki, mert kiragasztották volna szekeréből a sugalmazó lovakat s akkor mehetett volna Illés tüzeskocsiján — az égbe.

De hó! Ki az, ki ott halad? Megtermett magyar, deres-fehér a bajusza, de piros az orcája, mint a pipacs. Vezetőül szegődik a karaván elébe. S most igazán úgy tűnik fel, mintha a kultúra törne be fegyvertelenül a nomád élet pusztai világába. Igen, Farkas Bertalan ur, a mátai biztos, mint az új magyarok Mózes, vezeti dicső népét nem hódításra, hanem hódolatra: a czifra ménes, renyhe ménes, bikagulya, konda elébe. Ó édes istenem! — sohajtja az az Ur, akit a leggyerebb lovak vontatnak — ilyenek lehetnek Árpád apánk hősei! Hallotta, hogy Farkas bátyánknak dédunokája is van már. Ez roppant elzékenyítette az egész társaságot. Az asszonyok is kitüntető mosolylyal simogatták Farkas Bertalan bronzképét. A költő pedig a lant idegbe kapott:

Nemes Farkas Berti! puszták orozslányai
Népszerű voltodat a hir égig hányja.
Dédunokák vetnek hős fajadnak véget,
Mig Hortobágy napja bronz-szoborra éget.

Ebből megtanulhatja az értelmes ember azt is, hogyan megy át a valóság a költészet formájába. Az utolsó sorban pedig egész ujkori apoteozis hangjai csendülnek fel. Gondolható, hogy a meglisztelt nem venné valami jó néven.

Megállnak a szekerek, lerepkednek a fiuk s egymás orrát törve kapkodják a nagy tótkalapú gombákat. Egyik mester nagyot huzván a kulacsból, szellemeskedni kénytelen:

— Tán bolond gombát ettetek, fiuk, hogy gombákat szedtek!

Hanem ehol a ménes! Czifrának mondja Berti bátyánk, de biz igen renyhe. Csendesen legelnek, nagyon jámbor fajták, pedig a csikós nagyokat üt rajtok. A hölgyek szeretnék látni a pányvavetést. Hüse uram, az öreg csikós, aki negyven éve üzi már ezt a mesterséget, nagy immel-ámmal kötele kerit; először rárogyasztja bojtárjára az eget, amiért vizes a kötél, azután karikába szedi és kiszemeli a kifogni valót. Nem nagy mesterség! Majd, hogy oda nem tartja fejét a buta állat. A fiuk nincsenek is meglegedve; lóháton tessék, nyargalvást! Ezt kiabálják. — Hüse uram serczint egyet s azt mondja: „Majd hónap.”

Megy a szekértábor tovább. Ugy kigyózik, mint egy tizenöt darabra szakadt nagy fekete áspis. Port kavar a szikes rónaságon. Pedig a Hortobágy az idén nagyon szép! Buja, zöld, mint a reménység. A bikagulyáig még vagy háromszor megáll s összegömbörödik a szekérgyó. Hanem a bikáknál so-

káig időzünk. Gyönyörű busa-szemű állatok! Renyhén tapicskolnak a vízben; egy hullámos nyaku, dárda szarvu meg csak úgy kapálja magára földet; csipik a legyek, így legyezi magát. Némelyik meghököl, felcsapja a farkát s neki vágat a délibábos pusztaságnak.

Délibáb!

A puszták szép tündér leánya megszegyelte magát a sok fiutól s nem igen mert előbujni. Messze, a nyugati határon sillámlott, lengett a ruhája széle, de maga bujdokolt ismeretlen tájakon.

Tizenegy óratáját már egy fiu részesegen feküdt a szekérkasban. Soha nem ivott bort, most a pusztá, meg két korty ital megrészesítette. A mesterek kegyetlen pillantásokkal szurkálják a boldogabb állapotban lévő ifjut, akit majd a legácziók edzenek Bachus kidönthetetlen katonájává!

Amott fehérlik a sáskairtók fehér ponyvasátora! Arra tarts kocsis! Félóra múlva tetthelyen vagyunk. Tizenkét aczélsprő sepregeti a pusztát; a nagy behemót Hortobágy nyugodtan állja, hogy huszonnégy ló vontatta kefével keféltetik fü-szörös hátát a bitang marokkói sáskától. Még csak kölykök ezek a fekete nadrágu cigánylegények; még nincs szárnyuk, csak pittegnék-pattognak. Nagy darab földet elfoglalnak. Most kell előlni őket, gyerekkorukban, mert később repülnek és esznek, megeszik a nádtetőt is. Zsedényi ur, az állam kiküldöttje vezeti a munkát. Megy a dolog, ahogy mehet. De Farkas Berti bátyánk, mikor eljövünk, elkezd zohorálni:

— Denikve, mi a fenének ez a masina? Tavalý gödörbe pusztá kézzel vertük és többet ért. Hiszen ez csak kefélés! Ha megkefélik a sáskát, még vigabban ugrik, az isten fojtsa meg! Ám, nem ér ez semmit.

Ahogy ott nézzük a sáska-hadjáratot, egyszer csak a legfiatalabb mester elvágódik. Megszédült, elájult a jó lány melegben. Hamar vizet! Vízet keritnek és locsolják a kis filigrán szédültet. A kegyetlen végzet épen egy állatorvost vezérelt arra s a tekintetes urak gondjaira bízták az elvágódott kollegát. A helyzet komikumát még a sáskairtó gépet huzó lovak is érezték, mert elfordulva — röhögtek. A kis diákok megszeppentek; mások már spekuláltak, hogy holnap bajosan lesz geometria! De az elesett talpra állt, csak az orra siratta a tragikus bukást. Hát a garázda versiró nem megénekelte ezt az esetet is! Meg, így:

Óh te, ki orroddal szántottad a földet!

Sáskairtás mellett orozád összetörted.

Kettős nap szédített: bor és az ég napja.

Mámor: száll. De flastrom: megmarad
holnapra!

Delelni a város ménes óljának sovány ligetébe szállt a tizenöt szekérs társaság. Mátai emberek főztek nagy kondérban gulyásost és öntött

pereczet. Urak és hölgyek leteperedtek a jó puha fübe és ették a nem igen jó pusztai etyepetyét. Az a vigasztaló, hogy bort ivának minden nyelés után. A fiuk gombát sütöttek lobogó tűznél. A legidősebb mester pedig természetrajzi vonatkozású köszöntőt kanyarított a puszták orozslányára, Farkas Bertalanra. Az öreg vihodár meghatva itta ki kétszer poharát. Emelkedett a jókedv napja, mindig feljebb-feljebb. Csak a felköszöntőt mondott mester kezdett háborogni azon, hogy néhány lurkó a nem messze csillámló vízbe gázolt fűrödni. Az éltés mester egyideig kurjantgatott nekik, mert indulóra verték a dobot. A fürdő fiuk majd elkéstek. Nosza, a tette nem rest, derék pedagógus — püff, paff! arczul legyintette őket, hogy csak úgy csattant. Meghallja ezt az ádáz rimelő. Az ihletés hokon csókolja és zengi ezt a költői jelenetet eképen:

Derék népnevelő! Ki markoddal méred
Az igazságot és indulat vezéred,
Vajmi nagyra becsül az ifjuság téged:
Pofonban törlesztesz elégtelenséget!

A vers homályos. Ezt fejezné ki: a diákok szívesen kiállják kezedtől a páros pofont is, derék mester, mert a kiket megpacskoltál, azokat meg nem buktatod.

A fiuk mindenképen le akartak késni a megfontoltan haladó hortobágyi gözösről. De a mesterek fülebe rágták a szentiváni fuvarosoknak, hogy csapjanak füle közé a Pegázusoknak, mert nem lesz borraivaló. Így aztán, Isten segedelmével, három órára az állomáson volt a lesült had. Az ellentétek kibékültek. Csendes jóleső érzés szállta meg a kulturát, a Hortobágy nomád világába vivőket. A nők pirosak voltak, nem szerelemtől, hanem a jó melegtől. Farkas Berti bátyánk vaskos, borsos adomákat regélt hortobágyi életéből. A mesterek szakadásig kacagták. Csak az asszonyok voltak megakadva. Mindent hallottak, élveztek is, de a tisztesség úgy kívánta, hogy azt mutassák, mintha nem értenék és nem is szeretnék érteni a férfiak dolgát. Ez már a férjek pedagógiai átfórmálásának a hatása! Nincs szégyelni való ezen a világon, mert minden velünk, értünk és miattunk született.

Te pedig vén Hortobágy: állj és virulj! Debreczennek mindig óramutatója voltál.

Oláh Gábor.

Sárospataki diáktörténet.

Megtörtént a 70-es években.

Iria: Rómer Pál.

A nagy kollegium körül már mindenütt csend van. Az ablakok is majd mind sötétek, csak innen onnan szűrődik ki egy kis halvány fény. Egyik konviktusi szobából dalolás hallható, bizonyára nem most tartják az énekpróbát, arra kissé későn volna,

mert a nagytorony órája ép most ütötte el a tizenkettőt.

A kis szoba valóságos diák zsáner képet nyújt. Halvány, szinte misztikus fény önti el a helyiséget, középen egy jó nagy faasztal mellette egy lóca, néhány szék, odébb egy vaskályha pattog. A diákok vegyesen ülnek széken, lóczán, asztalon, sőt az ágyon is, de a rövidszáru „diák pipa” egynek se hiányzik a szájából. Kártyáznak. Ha véletlenül idegen lép be, asztal alá kerül minden, egyesek valami latin klaszszikusról vitatkoznak. mások a füst miatt emelnek panaszt, amelyet valószínűleg az a czudar kályha okoz.

Mikor a kártyát megunják, danolni kezdenek. Ilyenkor mindég egy csontos képű nyurga fiu hangja hallható legjobban, aki arról nevezetes, hogy most jár a 7-ik klassisba, s összesen 7 iskolába járt, azok közül négyben kapott „consilium abundit.” Eneklés közben rendesen taktust ver, de mindég a más fején. Aztán mikor elhallgatnak, ő viszi a szót: „Fiuk halottátok, hogy az idén itt tölti Windischgrätz herceg a feleségével a nyarat?”

Persze, ez már nem volt ujság, hetekkel azelőtt mindenki tudta a városban. „No hát — szolt újra Fekete Pista — ha nem jó képű, hát visszaküldjük a hollandusok közé!”

„Már pedig az! vág közbe Gádori Józsi mert a hollandusok mind szépek én pedig már tavaly is láttam.”

Fekete önkénytelen elbámult. Majd újra odaszól Gádori:

„Ha te olyan híres diák vagy, ösmerkedj meg vele, azt mondják nagyon kedves teremtés, holnap már itt lesz.”

„Csak az a kívánságod? megteszem, de én az ilyesmire nem szoktam ingyen vállalkozni, hanem ha a fiuknak fizetsz egy hordó bort akkor istók ugyse megteszem, még ráadásul megis csipem az állát.”

Gádori egy pillanatig elgondolkozott.

„Hohó Gádori habozik — kiabált egy pár vérmesebb — nincs talán kurázi!”

„Talán a bor okoz neked gondot!” szolt Fekete.

„No hát a bor miatt ne fájjon a fejetek, az a legkevesebb, megírom az öregemnek, hogy a mathezi tanár megakar buktatni, de azért a bort mégis szereti... a többit kitalálja az öreg”. Kezet ide, bánja az ördög, áll a fogadás!”

A vidám fiuk megéljenezték a fogadást.

Még jó darabig együtt maradtak, mikor aztán elálmosodtak, kiki szobájába tért.

Másnap már az egész kollegium tudott az érdekes fogadról, s feszült érdeklődéssel tekintettek a dolog kimenetele elé.

A hercegnő csakugyan megérkezett, csak egy francia társalkodón volt vele. A híres Rákócziak sásfészeke most a Windischgrätz herceg birtoka...

Hogyan változnak az idők. A hős Rákócziak onnan mentek csatába, mikor a harcra hívó kürt hangja elhangzott, ott kötötték fel az ősi kardot, s most? ... micsoda nyaraló! Mintha a falról, a boltozatról eltűnt volna az a régi kegyeletet keltő ódonság, ugy kistilizálták azok a bécsi inzsellérek. A környező várkert is új szint öltött. Halastó, vadaskert, angolosan kikaparkozott disz az egész. Itt Amor szobor incselkedik nyilával, amott a tópartján Vénus szobra pompázik eredeti szépségében, máshol sokféle színben buzog elő a földből a mesterséges szökőkút.

A gyönyörű park nyilvános.

A hercegasszony arisztokratikusfinom sugár hölgy, ép a francia hölgytel sétál, ki nem mondható szépek, még kevésbé fiatalnak, de arczáról leri a francia típus. Mindketten egyszerű s könnyű toilletben

vannak, s láthatólag élvezik a kellemes májusi levegőt.

Tőlük nem messzire két fiatal magyar ruhás diák álldogál, kezükben könyv; épen vitatkoznak.

„Barátom — szolt Gádori hosszan elnyujtva a szót — ez már aztán szép, micsoda száj, minő szemek, nohát biz isten szebb mint a csatai református pap leánya odahaza, pedig tavaly azt mondtam: nem hiszem hogy nála szebb volna a világon.”

„Naiv gyerek” — felelt halkan Fekete.

„De azért Teruska is nagyon szép — szolt most már önézetesen, miután az első benyomás hatásától kissé megszabadult. Hát ez kicsoda vele?”

„Társalkodó hölgy, azt mondják francia.”

„Hallod pajtás én azt hittem, hogy az édas anyja, olyan vén.”

„No most maradj itt, add át magad az ábrándozásnak, s maradj itt ezen a lóczán, s figyelj engem. De azért ne vágj olyan savanyu arczot, mint az apád bora, ugyis megisszák a fiuk. Szervusz!”

Néhány perez mulva egy fordulónál szembe találta a hölgyeket Fekete. Egy szót se szolt; mosolygó arczal a hercegnő elé lépett megcsipte gödrös állacsáját mire az mélyen elpirult, s önkénytelen oldalt csapott könnyű toilletjével.

„Ej, vagy tévedtem? no ezer bocsánat, ne haragudjon — szolt a ravasz diák s ugy tett, minha engesztelésül megakarná simogatni az arczát.

A vén francia kisasszony azt remélvén, hogy most rá kerül a sor s erőltetett félelemmel sipitá: „Mon Dieu, mon Dieu... mi közben szemét is eltakará (nem az arczát!)

Aztán a meglepedtek hirtelen megfordultak, s a váratlan támadástól menekülve a kastély felé vették utjokat, Fekete pedig öles léptekkel ment a vaczogó pajtása felé.

„Láttad?”

„Láttam!” köhécselt Gádori.

Mire a kollegium elé értek, egész sereg kíváncsi diák várta őket. Fekete borzasztó büszke volt. A diákok sorra gratuláltak!

Gádori még mindég félt. De Fekete mindég azt hajtotta: „Iszunk fiuk ne féljete!”

A hercegnő azonnal táviratozott férjének, ki egyik bécsi gárda ezredben szolgált. Az ifju Windischgrätz vérvörös arczal olvasta a táviratot, s környezetének kijelentette, hogy azonnal magyarországi birtokára fog utazni. Még az nap este öreg titkárjával Sárospatakra utazott. A hercegi udvarban megindult a suttogás. A régi lakájok összedugták fejüket s ugy találgatták, hogy mi történhetett, mintha valami fontos diplomáciai dologról volna szó, vagy mintha már kiűtött volna a „betyárok országában” a forradalom.

Mikor a herceg Sárospatakra ért, kijelentette, hogy minden botrányt kerülni fog, s megíratta titkárjával az iskola igazgatójának az egész esetet, s követelte a legsúlyosabb elégtételt.

Másnap a nagy park ajtai bezárultak a nagy nyilvánosság előtt, ami érthető fel-tűnést okozott a város intelligentiája körében.

Nemsokára az egész város megtudta a dolgot, a hercegnő pedig még aznap össze csomagoltatott, s elutazott, a férj pedig ott maradt, hogy megtudja, mi lett a merénylővel.

A titkár enyhíteni akarta a herceg haragját:

„Éretlen tacsó még, — szolt megvetőleg — nem érdemes a dologból olyan nagyot csinálni, végre még Bécsben is megtudják.”

„De uram mégis csak magyar betyárság kell az ilyesmihez”...

„No igen fenség, hisz még nem vezetett ki a régi magyar betyár vér... szolt megnyugtatólag.

A tanári kar sem késett az ítélet hozatallal.

Berendelte Feketét, meg Gádorit, majd később mind azokat, kiknek előzetes tudomásuk volt a fogadról.

Az eset oly súlyos volt, hogy Feketének azonnal el kellett hagyni a kollegiumot, mig Gádorit, tekintettel a közelgő év végére szigoruan megbüntették, de megengedték, hogy levizsgálhassék, de a következő évben ajánlották neki, hogy másfelé menjen.

Az ítéletet az osztályteremben hirdette ki a tiszteletre méltó ősz direktor, melyet az egész osztály állva hallgatott végig.

Fekete hidegvérrel vette kalapját s menni készült. „Domine Fekete talán az óra végét megvárhatná”, szolt az igazgató jó akarattal.

„Főlöské, azzal ugyse fogok többet tudni.” S mikor a kilincset megfogta czinikusan szolt vissza:

„Csak azt sajnálom, hogy nem ihatok a Gádori borából, igyatok helyettem is fiuk!”

A komolyság után mosoly jött a fiuk arczára.

Hogy aztán csakugyan ittak-e a fiuk a borból azt már a sárospatakiak sem tudják. Azonban tény, hogy Feketét a következő évben Debreczenbe hozta az édes apja. A debreczeni kollegium föl is vette már csak azért is, hogy a „régijó” viszonyt fentartsa Sárospatakkal.

Régi szokás volt, hogy amelyik diákot Sárospatak kivetett kebeléből Debreczen már csak azért is befogadta mert Sárospatak tette ki. No persze, hogy Sárospatak is ép ugy cselekedett hasonló esetekben.

Az itteni főiskolában hamarosan népszerű alak lett Fekete Pista. Híre kelt bátorságának, hunczutságának, s néhány hét mulva már a felsőbb leányok is mosolyogva dugták össze fejüket ha őt meglátták az utcán, s titkos mosollyal mutatták egymásnak: „Nézd csak ez az a diák ki a Windischgrätz herceg feleségének megcsipte az arczát”...

A debreczeni „Nagy-erdő”-ben.

A szép „Nagy-erdő” árnya, lombja
Fölémbe hajlik álmodozva;
Ugy elsusog a szél a fákkal,
A hajladozó koronákkal.

Mily gyönyörű, mily édes itten,
Még egy hervadt levélke sincsen!
A nap fénylő sugárözönje
Aranyesőként hull a földre...

És mégis, száll a szívem vágya,
Egy más, szegényebb kis hazába,
Ahol a bérczek égbe nyulnak,
Miket dus fenyevek koszorúznak...

Itt több a fény, — ott több az árnyék, —
Azért én mégis arra járnék...
A szívem itt csak néma vendég,
Itt több a báj, — ott több a fenség!

A szép „Nagy-erdő” árnya, lombja
Hajlong fölöttem álmodozva.
S mig elsusog a szél a fákkal,
A lelkem Mármarosba szárnyal!

Ott délibábok nem suhannak, —
Csak erdei, csak fái vannak;
Aranykalászos róna sincs ott, —
Oh, de a bölcsöm benne ringott.

Krúszelyi Erzsike.

Vannak írók, költők, akiket úgy kell exhumálni az idő rétegeiből, amely eltemette. Az ilyenek közé tartozik *Kolyezoff* is. A nagy német költő-philosoph, *Nietzsche*, tudjuk, szintén azt mondta magáról — nem is olyan régen —, hogy ő Posthumusnak született. — Hanem mi siessünk belépni ebbe a világba, amelyről azt mondtam, hogy nem parasztos, csak üde. Előbb azonban gondoljuk magunkat *Baudelaire* világába, aki mindent az illat típusán érzékelt. Tudjuk, hogy ennek a nagy francia költőnek — akit *Tolsztoj* nagyon csúnyán lehordott — a szin is illat volt, a hang is, a szerelem is épügy, mint a gondolat. Ha most mi is ilyen *senteur*-ok, szaglók lennénk, vajjon mit gondolnánk ebben az egyszerű és finomlelkű orosz ifjuban? Bizonyára a zöld szagot, a hatalmas rétek, óriás erdők, rengeteg mezők harsogó, diadalmas zöld szagát, vagy mondjuk szinét. *Musset* *Alfréd* az imádandó *Musseten* megérzik a friss ibolya-csokor, épügy, mint a hatalmas tömjén *Hugó* Viktoron.

Ha *Musset* szobrára sietnek letenni Páris hölgyei az ibolya szálakat, adózva vele a fájdalom nagy költőjének, vajjon mit tennének le az orosz nők *Kolyezoff* szobrára, ha volna, *Voronezoben*, a széles Don mellett? Talán füvet, eleven zöld füvet, amelynek üde illata átjárja az ő kedves népdalait. Hiszen ő a széles róna, a *sirokájá sztyepj* költője s a pusztá fogalmában benne van a zöld, a fű s a vadvirág.

Különös világ kél fel előttünk dalai-ban, ami nálunk nincs meg. A rengeteg róna a maga véghetetlen zöld hullámzatával, amiken vágató örvényeket kerget a szél, az egyetemes zöldben elmosódó falvak képei, a hosszú derevnyák, az óriási kaszálók a levágott rendekkel, ahol a kicsi petrenczék meglapulnak a nagy boglyák közt, „mint a szolgák a herezegek előtt”; a zöld paláston nagy, széles ezüst szegélyek huzódnak végig, lomhán és kanyarogva: a nagy folyók partatlan medrekben, üde szigetekkel behintve; hallani a kaszások egyhangu danait, amikben az ősök siráma gyászol; itt egy elhagyott lányka busul, könnyei lehullanak sarlójára, amott legények tréfálkoznak kint a réten, odaát a leányok dalolnak, piros málnát szedve az erdőben; itt ismét a szántó ember imádkozik, mielőtt beleeresztené az éles csoroszlyát a föld fekete keblébe, amott hálaadóként zendül felénk a jó termés után; odább meg haramja lelkesedik az erdők mélyén; a folyó széles ágyán a halász dudolja Ukrajna bánatos, egyhangu dalait, amig gyorsan elsuhan sajkája s a széles Volgán pedig a razbojnik riasztja éles késével a gyanutlan utast.

Most leszáll az est. A hold lebegő árnyakat usztat a néma réteken, pásztor-tüzek köré csoportosulnak a pusztá vándorai s a tüzek fellobognak mindenfelül, mérhetetlen távolokból, mint pislogó, vörös szemek az óriási fekete pusztának. Csend, némaság, a legelő ökrök kolompja még siketebbé teszi az éjszakát, amelybe időnkint belenyillal a postakocsi éles sipja s ismét a vándorok buj ukrainai danája.

Ez a világ *Kolyezoff* világa. Hogy tudja ő azt festeni, elevenen és színesen, a közvetlen szemlélet s a meleg érzés erejével. Ott élt ő maga is a nagy rónán, kora tavasztól késő őszig. Meglátogatta az éji szállásokat, aminők nincsenek másutt, csak a rengeteg orosz rónán. Elment a csomákok közé — a pusztá e vándoraihoz. — Im mit érez ott! Itt van egy költeménye: *a csomákok éjjeli menedékhelye*.

Kissé félre az ut felétől
Vándor éji szállás setétül
Termő Ukrajna fiainak.
A pusztá oly setét s hallgatag.
Nincs fénylő csillag, se hold fénye
Nem ragyog az éji setétbe.
A csendet megtörni nincs semmi,
Utas nem mer ily későn menni,
Csupán a posta éles sipja,
A mi a csendet meghasítja.
Szár az rőzsén tűz vigan lobog;
Vaslábon nagy vasfazék rotyog,
Körét a sok csomák befolyván.
— Ruhája mindnek esupa foszlány —
Kását főz, míg a szállás mellett
Az ökrök békében legelnek . . .
De ők azokkal nem törődnek,
Gondtalan, a rozga cserénynek
Közepén csak a tűzbe néznek,
Torzonborz arcukon a szőrnek
Dudvája; — mások fűre dülnek
S az éji ködökbe merülnek . . .
De hallga, ime a mély csendből
Fuvólán szomorú dal zendül.
Apáikról regél az ének,
— Hü fiai a Dón-vidéknek;
Oh, mily fájdalom bűg a dalba!
Most harsog, majd mintha elhalna.
Benne csengés s az ősök siráma
Egyhangu, mint honjuk róna tája.

Ime egy kép az orosz alföldről. De van itt akárhány. Melyiket emlitem a sok szép közül? Mind egyformán szép, vagy legalább is eredeti. Itt van egy kedves, üde kép: *A paraszt lakoma*.

Fenyő kapu szárnya
Csikorogva kordul,
Rajta a sok vendég
Szánokon befordul.

A feleségével
Kisiet a gazda
Üdvözölni őket
Kívül az udvarba'.

Az udvarról aztán
Betuszkolja őket,
„Kerüljenek beljebb”
S a szobába mennek.

Tiszta a szobácska,
Benne urunk képe,
Letérdelnek sorban
Könyörögni — elébe.

Oszt a tölgy asztalhoz
Hosszu fenyő padra,
Vendégei közé
Telepszik a gazda.

Az asztalon hus, pörccz,
Jó szalonna, füstölt,
Pástétom és kalács
Azon forrón füstölt.

Rojtos katrinczában
— Drága himzés rajta —
Ifju háziasszony.
Sorba csókolgatja

Barátnéit, aztán;
Gyorsan körülhordja
A jó theát s isznak
Egymásután, sorba.

A vén csutorában
Erős méh-sőr kotyog,
Jókat huz belőle
A sok szomju torok.

A gazda kis lánya
A mézet kínálja
Édes csevegéssel:
„Vegyen még no, bátyja!”

Hogy ettek és ittak
A szives vendégek,
Megered az árja
A beszélgetésnek.

Hogy vált be a termés?
Milyen volt a széna?
A régiekről is
Folyik a szó néha.

Hát az idén hogy lesz?
Ha az Isten éltet,
Széna, jószág, kenyér
Jut-e a szegénynek?

Idogálnak, esznek
És eltanyáztatnak.
Észre sem veszik, hogy
Az idő elballag.

Kint egy-két kakas már
Kiáltja az éjfélt,
De odabent egyre
Hangosb a beszéd még.

Majd elmerül lassan,
Egyre fut az óra,
Az ablakból messze
Kilátni a hóra.

Ennyi a kép. Hasonlitsuk össze *Petőfi Téli estével*. Annyi a rokon vonás közöttük, hogy első pillanatra szemünkbe szökik. És hív rajza az orosz paraszt életének, amelyben a magyaréval igen sok hasonlóság van.

Ime egy másik, az orosz legény, a ki nem akar egész télen át a padkán henyelni, hanem betyárrá lesz. A magyar szegény legény orosz alakja a költemény, czime: *A vakmerő*.

Az kéne még csak ily derék,
Jó bátor legénynek,
Hogy egész télviz idején
A padkán henyeljek!

Hát mindig földet szántsak én
Vagy szénát kaszáljak,
Szecsckát vágjak egész napon
A lónak, marhának?

Nem jobb volna a legénynek
Jó paripán éjjel
Setét erdőre szállani
Egy jól kifent késsel.

Felnyergelem hát a lovam,
Kifenem jó baltám,
Vállamra rántom a subám
S el az erdők alján!

Az erdő mélyére! Ottan
Hejh, kedvemre élek,
Botor fejjel réme leszek
Az egész vidéknek.

Ha az erdőben egy legény
Az utamba jönne:
Hé! őcsém, az áldóját is!
A sapkát a földre!

Elfogom a kereskedőt,
Az utast levágom,
Le a buta parasztot én!
S pénzt zsebre vágom.

De nem lesz-e majd ez Isten
Ellen való véték,
Hogy pénziért annyi derék,
Jó emberrel végzek!

A templomban István pópa
Rólam prédikál csak,
Hogy az a sok kiontott vér
Mind lelkemen szárad.

Jobb is lesz hát a csatában.
A czár seregében,
Keresztyén hitem s hazámért
Ontani a vérem.

Minden vonás orosz benne. Iván pópa, a czár, a legény gondolkodása, a suba, balta, fókos, sipka. Idézhetnék egyéb költeményeit, amikben általános emberi érzelmeket rajzol, de az ő egyéni, sajátos köre, az orosz paraszt és a nagy róna. A róna, amely — siessük megje-

gyezni — nem csupán földrajzi alakulat az ő számára, hanem élő egyéniség, a melynek élete, egyéni vonásai, színe és illata van. A puszta ezen történetek nélkül, hogy úgy mondjam, ezen típusok nélkül már nem az volna, a mi. Hiányzanék belőle a lélek. Gondoljunk a mi Petőfink alföldi dalaira. Vajjon a betyár, a csárda, a tanya, az árvalányhaj nélkül az volna-e a mi alföldünk aroza, a minőkép átment népköltészetünkbe. Ha egy csárda eltűnik rajta, mintha valami szellem távozott volna el belőle, egy vonással szegényebb lett. Azért válogattam össze a legkülönlegesebb képeket, hogy mentül jobban előtűntethessem az orosz paraszt költői világát.

Utánozhatatlan kép a *Paraszt ember dala*. A paraszt szántás közben tárja elének imádszerű rajongását földje iránt. Ime a költemény:

Gyi te fakó, rajta!
Pár hold csak az egész,
Jól hasít az eke,
Mindjárt nem oly nehéz.

Az égi szép leány
Mindjárt lángokba kap.
Setét erdő mögül
Előbujt már a nap.

Süssünk hozzá vigan,
Gyi te fakó rajta!
Másodmagammal, te
Szolga, én a gazda.

Igazítsunk egyet
Éles csoroszlyámon.
Talyigám is rendben,
A magot fölrazom.

Örömmel nézem el
A szérút, a boglyát,
Imádkozom egyet,
Gyi te fakó, vond hát!

Még kibarázdálunk
Hűsével a napnak,
Elkészítjük a szent
Bölcsőjét a magnak.

Fölneveli szépen
Majd a föld anyácska,
Kibuvik a kis fű
Most még halaványa.

De megzöldül lassan,
Fel is fut kalászbá.
Arany hullámmal
Vár az aratásra.

Megvillan majd sarlónk,
Megcsendül a kaszánk.
Delelőkor képék
Árnyéka vár reánk.

Cyi te fakó, rajta!
Megetetlek mindjárt,
Aztán me gitatlak
A dülön a kutnál.

Csendes imádságban
Földemet felszántom,
Add meg uram, kenyerelem,
Földi gazdaságom.

Ilyen kép a rónáról az: *Arató leány*.

Fent az égnek ormán
A nap csupa tűz,
Minden sugarával
Földanyánkra tűz.

Izzad most a leánya,
A vetés ropog,
Nem nagy kedvvel vágja
Az érett rozstot.

Szép feje vállára,
Majd keblére rogy,
Kihull a kezéből
A kuszált marok.

Sarlózna. Hiába,
De most oly nehéz,
Megáll s önfeledten
Félre-félre néz.

Aztán elmondja a lányka kedvetlenségének okát. Biz ő szegény olyat érez, a mit még nem érzett, a szerelmet. Ime a szerelem története.

Szent ünnep volt tegnap,
Nyájas naplement,
Piros málnát szedni
Az erdőre ment.

Ott egy szép legénynyel
Isten tudja, hogy
Tán nem is először,
Csak találkozott.

Csupa véletlen volt
Az egész dolog.
Nézett a legény rá
És sóhajtozott.

Majd dalolni kezdett
Egy bus éneket,
Visszhangzott az erdő,
Ahogy énekelt.

A lány szívében is
Visszhangzott a dal,
Visszhangzott és ekkor
Történt meg a baj.

Még egy képet akarok csak említeni. Egy falusi szerelmi történet. A címe *Szerelem órája*. Oly üde és oly kedves.

Szép tavasszal, midőn a mező,
Ezer szép virágot hoz elő,
Mindenütt röpköd a madárka,
Mindenütt csattog a dalárja.
A lánykának is eldalolták,
Merengő éjjel azt a nótát:
És ő bár a dalra figyelve,
Nem tudja, hogy mi zokog benne.
Az ő lelke, haj, azt nem érti,
A miről a nóta zeng néki,
Nem érzi benne a szerelmet,
Hogy a szerelem tűzön gerjed.
A tűznek meg forró a lángja.
Ne is hallgass rá szép leányka.
Édesek a te lány-álmaid,
Aludj békén piros hajnalig.
Mihelyt a bus énekre ébredsz,
Szivednek himpóra elvérez,
Virágon megy—hej—tönkre a szép
Az elhasznált kendőnél előbb.

Ez a bevezetés. A lányka busan álldogál magában, míg körül a légben varázslat repked. Ugyanakkor a réten a hold világánál egy legény dalogat lóháton s elkezd tünődni. Négy éve már, hogy szereti a sztarosza legkissebb leányát. De soha nem tud neki szólni. A lány nem megy ki az utcára, hogy beszélhetne vele, az apjához meg nem mer küldeni, mert az öreg büszke a sokra. Sehogy sem talál megoldást. Végre eszébe jut egy mentő gondolat. A falu molnára az ilyen dolgokban a közbejáró. Ahhoz fordul ő is. Két mérő rozstot odavisz neki s előadja a baját. A molnár szívesen segít. Megkéri a lányt a legény számára — még azon estén meg is kapja. Boldogok mind a ketten. Kolyezoff a gyönyörű, üde kis történetet a puszta dicsőítésével fejezi be.

Ah puszta te, zöldelő puszta,
Melynek legét madárka usza.
Im a lányka szívé felkeltéd
Arra, mit eddig nem érzett meg
Tavasszal benned mily varázs van,
Nagyobb, mint a hó parázsban.

Ime egy pár többé-kevésbé sikerült felvétel Kolyezoff világáról. Kolyezoffnak népdalait szerte dalolják—aTiszától a Csendes Óceánig. A verkli, sipláda, zongora, hegedü tele van velük a roppant orosz

földön. No de megérdemli. Érzelmeket fejezett ki. Údén és tisztán. Elmondta, a mit érzett s úgy mondta, a hogy érezte. (Mély vallásos dalaiból szerettem volna egy párat bemutatni. Nem lehet.)

Igy, a mint van. Az oroszországnak egyik legnagyobb embere. Oroszban kell olvasni, hogy átérezzük örök szépségeit. Nem oly ragyogó, mint Puskin, nem oly mély, mint Lermontoff. Az orosz *Burns*, de az angol költőnél én szebbnek és üdébbnek tartom. Ismerem *Burnst*, mégis Kolyezoff javára döntök. Béranger, a kihez szinte hasonlítani szeretik: *journalista*. De Kolyezoff nem az. Maga hevesen tiltakozik egy versében az ellen, hogy a percz, a nap, a kor embere.

Kolyezoff egy *typus*, a ki mint *typus* minden időké. A korszakok dicsőségei, eszményei meghalnak; a mi nem hal meg soha: az *egyetemes emberi*. A hogy a Napoleon-láz meghalt, meghalt Béranger. Talán örökre. Azok számára, akik egy korszak eszményeihez fűzik életüket, nincs feltámadás. Csak azok élnek tovább, a kik *nem rész-emberek*, hanem emberek általában.

Mi volt hát mégis ez az ifju orosz paraszt? Nem amateur, mint pl. *Lord Tenyson*, ahhoz nagyon is mélyen érzett és szenvedett. Ha, mint valódi alchymista kivonnám a lényét, azt mondhatnám festő volt. *A szemével, a lelkével festett s képei nem halványultak a hosszú uton, az agytól a kézig*. Mert ez nagyon hosszú ut, mindnyájan érezzük, hogy a mit papirra vetünk, egész más, mint a mit a mi lelkünk fogan. Lelkünk fogantatása fogantatása forró érez, a mely mire a mintába ér, teljesen elveszti forróságát. Az alak a melegség rovására megy. Csak kevés gondolatunk őrizi meg eredeti forróságát.

Mielőtt bucsut vennék a mi ifju költőnkől, csak azt kell megjegyeznünk, hogy a nép, a melyből ő kisarjad, feltartóztatlanul rohan előre. Keleten, délen, nyugaton óriási ereje nagyszerű képzeletében, mély vallásosságában s imádszerű rajongásában van — a földhöz. Európában négy terjeszkedő nép van: a francia angol, a német és az orosz. A francia roppant birodalmával és elengéncziájával, a német tudományával s iparával, az angol pénzével, az orosz a földdel s az egyszerűséggel. Ha Anglia a pénz, az orosz a föld, a mi a legszilárdabb. Oroszhoz irodalma *ma az első köztől* van, de a jövőben a *legelső lesz*. A nyugaton még Frankonban, a költői teremtés ere kiapadt, mesterség, csiszolat már, semmi egyéb. A francia már elmondta, a mi mondani-alója van. Anglia detektiv regényeknél nem tud egyebet szállítani, az orosznak ellenben Desztojevskije, Tolsztoja, Gorjkija, Koroljenkoja. Csehoffja van — s van egy ifju költője, a kinek nevét nemsokára mély csodálat kíséri az egész földgömbön — *Andréjeff*. Ha csak csiszoltságot keresünk, Nyugatra kell mennünk, de ha tartalmat s üdéséget, teremtést — keletre.

Seccessió

Inga és Salon órák, pontos zsebórák és szép ókszerek legolcsóbban kaphatók

Kurján Gyula

DEBRECZEN, Piac-utca 42.

Javítások legolcsóbban jótállással.

Legdivatosabb

keztyűk.

Pontosan készített

sérvkötők,

haskötők

Schön Sándor

keztyű,

kötszer és orvosi műszertárában

DEBRECZEN,

Piacz-utca 12., Stenczinger-ház.

Szünidei tanfolyam a nyelviskolában

Széchenyi-utca 19. és Simonffy-utca 20.

Német, francia és angol nyelv

Kezdődik:

Felnőttek számára: június hó 15-én.

Tanulók „ július hó 1-én.

Tandij az egész tanfolyamért

30 korona,

esetleg havonként is fizethető.

Beiratkozások már most naponta

d. e. 11-1 óráig és este 8 órakor.

Kimerítő programm ingyen és bérmentve.

Uj! Nincs többé por. Uj!

Bátor vagyok a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlani a most érkezett

„Perolin“

pormentes tisztítóport, mely felülmulthatatlan.

A „Perolin“-nal tisztított padlóknál legyen az fa, parkét, linoleum vagy kő, a por felszállása lehetetlenné válik.

Fertőtlenítő! Ózondus!

Szőnyegek tisztítására felülmulthatatlan porolás nélkül a „Perolin“ használatánál a padló olajozása teljesen fölösleges.

Egyedüli elárúsító helye.

A nyári idény beálltával ajánlok egy általam készített molyport, mely sokkal jobb és hatásosabb mint a többi moly elleni szerek. Raktáron tartom továbbá a legfinomabb dalmáciai rovarport, a

„DALMATIN“ illatos rovarport.

Naphtalint, padló lackokat különböző színekben. Vizzel mosható parket viaszot az úgynevezett „Parquette rózsát“ és mindennemű háztartási cikkeknek, melyek legjutányosabb árban kaphatók.

Kitünő tisztelettel

Bácz Hermann, DEBRECZEN

„Angyal Droguerla“

Piacz-utca 42. szám. alatt Lamprecht palota. Hungária kávéházzal szemben.

Uj vállalat!

Uj vállalat!

Egy magyar találmány diadala.

Szabó Sándor képesített kőművesmester
DEBRECZEN, Kölcsey-utca 18.

Mindenféle építkezéseket vagy javításokat elvállalok. — Valamint a m. kir. szabadalmi hivatal által 32587 f. 905. szabadalmazott törvényesen védve a

gyorsan száradó festék.

Nyers és salétromos falak szárazzá tételét. Templomok, iskolák vagy bármily épületek falait és egész utcái fal elej befestését is elvállalom bármilyen színben. Amely nemcsak szárazzá teszi a falakat, hanem erősíti is. Vizzel mosható, a vizet magába nem veszi. Sem eső, sem fagy meg nem rongálhatja.

Fürdőszobák falainak bármilyen színben való festését, szoba-
padló- és parkettek bevonását bármilyen színben és fényben.

Az itt felsorolt munkálatokat a megrendelt időre gyorsan és pontosan felügyeletem alatt készítem.

Festékek nálam bármilyen színben kaphatók.

Midőn a legpontosabb és lelkiismeretesebb kivitelű munkálatokról a n. é. kösönséget biztosítom, egyben kérem szives bizalmával kitüntetni.

Kivánatra elismerő nyilatkozattal szolgálhatok.

Magamat ajánlva, vagyok tisztelettel
Debreczen, 1906. május 30.

Szabó Sándor.

Dr. Róthschnek V. Emil utóda

Alapított :
1772.
é v b e n .**Grósz Nagy Ferencz**Alapított :
1772.
é v b e n .

Gyógyszertár az „Arany egyszarvu“-hoz

**DEBRECZEN, (Czegléd) Kossuth-utca 8. sz.,
a színház mellett.**

Ajánlja első kézből gyári raktárát bel- és külföldi, valamint saját készítésű

Gyógyszer-különlegességeknek :Fogporok s pépek.
Fogceppek s — ragaszok.
Szájvizek — labdacok.
Szemvizek (Römerhaus — Lebois)
Mellszörpök — Csukamájolajok.
Gyermek-tápszerek.
Gyomortisztító labdacok.
Királybalzsam.Bőr- és nemi-
gyógyszerek külön.Czukorkák köhögéssől.
Gyomorerősítők — Gyógyborok. Dióessen-
tia fül-fájás ellen. Sósorszeszek.
Seb- és tyukszentapaszok.
Fagykenők — Köszvénygyógyszerek.
Hivatalos kötszerek.
Kossuth szájviz.**Illat- és szépítő szereknek :**Arcz- és kéz-crémek
Arcz- és hajporok.
Hajkenőcs és — festők.
Mosdó- és szeplővizek.
Glycerin-készítmények.
Hajdusági bajuszpedrő.

Legjobbak !

Illatos olajok- és pomádék.
Bajusz- és hajnövesztők.
Gyógy- és pipere-szappanok. Szeplő szap-
panok. Parfüme-illatszerek.
Püstitők : illatos és gyógyszeres.
Vaselin-készítmények.
Fáy-féle arczcrém és szappan.**Hasonszenvi gyógyszereknek :**Anyafestménynek.
Higitások.
Dörzsölések.
Golyócskák.Homöo
pathiaEgyes adagokban.
Berendezett szekrényekben.
Házi- vagy uti szükségletre.
Ujra felszerelések és megtöltések;**stb. naponta felmerülő gyógyszerészeti ujdonságoknak !****Jegyzet :** Miután minden készítmények v. n. „Speciálítások“ közvetlen a készítőktől — tehát „**valódi minőségben**“ tartatnak — azok tehát másfelé előfordulható olcsóbb ajánlatokkal sem árban, sem minőségben párhuzamba nem tehetők !**Vidéki megrendelések postafordultával megküldetnek.**

Sok millió előkelő
urhölgy használja a világhírű
FÖLDES-féle

MARGIT-crém

Kitűnő hatású arczkenőcsöt, mely
zsírmentes, ártalmatlan s rögtön
szépsít.

A Földes-féle Margit-Crème gyorsan és biz-
tosan ható ártalmatlan szer szeplők, máj-
foltok, bőrtörések, pattanások, kiütések s min-
denemű bőrbaj ellen. A világ legelőkelőbb
hölgyei használják és elragadtatással be-
szélnék annak páratlan és csodás hatásáról.
Egy tégely elhasználása után erről min-
denki meg fog győződni, de óvakodni kell
hamisítványoktól.

ÁRA: kis tégely 1 kor., nagy tégely 2 kor.
Margit-szappan 70 fill. Margit-puder K. 1'20
Margit-arcvíz K. 1'—, Margit-fogpép K. 1

Készíti:

Földes Kelemen

gyógyszerész, ARADON.

6 koronás rendelések bérmentve kül-
detnek.

Kaphatók: Balázs Ödön. Grósz Nagy
Ferencz. Jóna és Jóna droguerijában.
L. Kovács Nándor. Mihalovics Jenő
Muraközy László. Szilcz Ferencz
gyógyszertárában.

Értesítés.

A több éven át elismert jó
minőségű valódi

gyöngyösi

vörösborom

megérkezett.

Literje 1 korona.

Ajánom még a közelgő pünkösdi
ünnepek és kirándulási napok a tiszt-
tán kezelt saját termésű

Bocskai-telepi

Faj boraim

a legjutányosabb árban
Üres edényt azívesen
köleszönök hozzá.

Kiváló tisztelettel

Jóna János

fűszerkereskedő és bortermelő.

Nyíl utca 34. sz.

Fájós lábakra

legjobb a helybeli orvosok által
páratlanul elismert és ajánlott Gricz-
mann Gyula-féle

orthopéd cipők,

melyek mint számtalan elismerő nyi-
latkozattal igazolja, teljes gyógyulást
eredményeznek a lábbajban szenvedő-
kének.

Minden e szakba vágó cipő-
különlegességek, valamint a legjobb
szakértelemmel készített divat, al-
kalmi- és sport cipők a legelőnyö-
sebben készítettnek

Griczmann Gyula

uri és női cipész műhelyében

DEBRECZEN, Városház.

Saját készítésű cipő raktár.

Huzás már június 5-én.

50

tag részére sorsjegytársaságot alakítunk

200 drb

Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület

sorsjegyből.

Főnyeremények:

600.000, 400.000, 300.000 korona.

Első huzás már június 5-én.

Minden egyes tag 36 hónapon keresztül csupán 20 koronát
fizet be és az első befizetés napjától igényt tart a nyeremények
reá eső részére, 36 hó múlva pedig kap 4 drb eredeti sors-
jegyet vagy nyereményjegyet.

Jelentkezések haladéktalanul küldendők

A Debreczeni Ipar és Kereskedelmi Bankhoz

(Iparbank-udvar.)

Évenként 3 huzás!

HAZAI IPAR.

Jó férfi ruhákat mérték szerint
a legolcsóbban készít

Grünfeld Adolf és Tsa

DEBRECZENBEN, (a kistemplom mellett.)

Ugyanott saját készítményű legjobb kész

Férfi-, fiu- és gyermek ruhák
nagy választékban kaphatók.

Bächer Rudolf

kiz. szab.

e k e g y á r.

Debreczeni képviselő

Ráhrer Sándor

Debreczen,

Piacz-utca 26., a főtrafik udvarán.

Melichar Ferencz

kiz. szab.

v e t ő g é p g y á r.

Értesítés.

Mint hogy számos oldalról kérdezősködtek már nálam kitűnően bevált
Johnson-féle eredeti amerikai fűkaszalóink, marokrakó-
és kéveköto-aratógépeink

felől, elhatároztuk, hogy ezen gépekből is nagy készletet tartunk Deb-
reczenben, Piacz-utca 26. szám alatt évek hosszú sora óta előnyö-
sen ismert gépraktárunkban.

Van szerencsém ezek előre bocsátásával t. Czimet aratógépeink
és fűkaszalóink megtekintése végett tisztelettel meghívni. Megjegyezzük,
hogy a legnagyobb készséggel szállítunk innen bárhová is arató vagy
fűkaszalógépet próbára, azaz oly kikötés ellenében, hogy amennyiben az
bármily dőlő gabonát kifogástalanul le nem aratna, a gépet szó nélkül
visszaszállítjuk a magunk költségén.

Az egész országban igen elterjedt eredeti amerikai Planet ten-
geri-, répa és szőlőkapálóinkra, nemkülönben

eredeti amerikai Hollingsworth szénagyűjtőinkre.

Nemkülönben

világhírű eredeti Bächer aczélekeink és páros soru
„Unicum Drill“ vetőgépeinkre, melyek tudvalevőleg

a legmesszebbmenő igényeknek is megfelelnek s ezen a réven a gazdakö-
zönség teljes bizalmát régóta bírjuk, bizton reméljük tehát, hogy nagybecsű
látogatásával vagy esetleges b. rendelésével mielőbb megtisztel bennünket.

Kiváló tisztelettel

Bächer Rudolf Melichar Ferencz
debreczeni képviselő

Ráhrer Sándor, Piacz-u 26., főtrafik udvar.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve!

Bilkei és Radovánovics

 képcsarnoka

Debreczen, Piacz-utca 59.

Kéпкиállitás

 és képvásár.

Szentképek, táj-, genre-,
történelmi és mindenféle
FESTMÉNYEK.

A leghiresebb festők művei.

Ingyen megtekintés vételkötele-
zettség nélkül egész nap.

A képek rendkívül olcsón rész-
letfizetésre is eladatnak.

Birtokeladás és birtokparcellázás.

Szatmármegyében, Nagy Károly városától 20 percnyire országút mentén **Genos község** határában fekvő 1180 holdas birtokom eladó.

A birtok 10—20—50 és 100 holdas **parcellákban is megvehető.**

A birtok a kellő mennyiségű gazdasági épületekkel, magtárral, úri- és cselédlakkkal el van látva.

A vételár 1/4-ed része vevő kívánságára rajtamaradhat és pedig:

50%-os törlesztéses kölcsön

25%-os kötvény kölcsön a

legelőnyösebb kamatláb mellett. A birtok esetleg **azonnal is átvehető.**

Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos,

Kardos Lipót
Nagy-Károly.

Átköltözés miatt mélyen leszállított árak! Merkler Soma

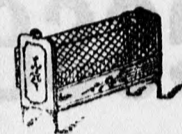
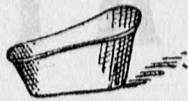
nap- és esőernyő gyárában
Piacz-utca 50. szám.

Dus választék mindennemű **férfi- és női nap- és esőernyőkben.** — Áthuzások és javítások olcsón és pontosan eszközöltetnek.

Tavaszi idényre.

Építkezéshez **vasgerendák, porcellán és vaskályhák.** Építkezési vasalások. **Méhészeti** cikkek és **szerszámok.** Acél szerszámok minden iparág-hoz, **fürdőkádak, jégzekrények, vasbutorok, gyermekkocsik, kertészeti felszerelések, kerti padok és butorok.** „Minimax” tűzoltó készülék, **önműködő ajtó záruk,** kerítésnek való tüskés sodrony és drót fonat.

Tóth Gyula

vaskereskedő

Debreczen, 20. és 21.

Nincs többé sertésvész!

Sertéspor (törvényesen védve és miniszterileg segélyezve) óvszer, korszakalkotó geniális találmány a gazdaközönség részére. A ki ezt használja és az utasítást pontosan betartja, **sertése a legveszesebb időben sem hullhat el, mert hogy ez nem tiros reklám, ezennel kötelezem magam igazolásra minden elhullott sertés becsárát károsultnak készpénzben visszafizetni,** ha az utasítás betartása mellett ezen porral lett a sertés kezelve. 1 doboz 2 korona.

KUN ISTVÁN, gyógyszerész,

vegyi és cosmetikai készítmények műlaboratoriuma. „Laboratoire cosmetique Matilde” (Alapított a hasonló nevű párizsi laboratorium mintájára 1895-ben Budapesten.)

Hajduszovátton, Debreczen mellett, Kossuth-u.

Direct hozzám intézett 6 koronás postai rendelések bérmentve.

Kapható minden gyógyszerertárban. Főraktár: Török I. Budapest.

Dankó M. utóda Dankó Béla

temetkezési intézete

Alapított 1890.

Alapított 1890.

A t. gyászolófelek igényeit legelőnyösebben elégíti ki és temetések rendezését valamint hullaszállítását és exhumálását saját felügyeletem alatt a legolcsóbb jutányos árakban eszközölöm.

Sirkoszoruk 40 kr.-tól feljebb. Felnöttek részére diszitett koporsók 5 frttól feljebb.

Szives figyelmébe hozom, hogy érez, fa és bársony koporsóim a legjutányosabb árakban bocsátom rendelkezésre.

Tisztelettel

Dankó Béla.

Legszebb URI DIVAT különlegességek

beszerzésére ajánljuk a

Fehérnemű
osztály.

Megnyilt

a
nyakkendő
tárlat.

Kalap
osztály.

„Nyakkendő
 Király“

elsőrendű uri divat üzletét

Debreczen, a főposta mellett.

Czégvezető: **RÓZSA LAJOS.**

CZICZÓ LAJOS czipész mester DEBRECZEN.

Ajánlja dusan berendezett saját gyártású **kész férfi és női czipő raktárát** a legolcsóbb árakért. ==

Mérték utáni megrendelések a legújabb divat szerint készíttetnek. Vidéki megrendelések mintaczipő beküldése szerint páronként jutányos ár és pontos kiszolgálás mellett eszközöltetnek. Meg nem felelő árak kicseréltetnek.

500 koronát

fizetek annak, ki a Bartilla fogvizének használata mellett üvege 70 fil., valaha ismét fogfájást kap, vagy szája büzlök. (Franco küldéssel külön 95 fil.) Bartilla-Winkler Ede, Wien, 19/L, Sommergasse 1. — Kapható minden gyógyszeriarban és drogonériában — Ósakis „Bartilla fogviz” kérendő Hamisítások bejelentése jól tartalmaztatik. Oly helyekre, hol nem kapható, bérmentve küldök üveget 5 kor. 20 fillérért.

Tavaszi és nyári idény 1906. évre.

Valódi

Brünni szövetek

Egy szelvény ára 3*10 m. (K 7.—, 8.—, 10.— jó) hosszú teljes férfi ölt.— K 12.—, 14.— jobb öltönyre elegendő (kabát) K 16.—, 18.— /inom nadrág és mellény) csak K 21.— legfinomabb gyapjából

Egy szelvény fekete szalon öltönyre K. 20.—, valamint felöltő szövetek, turista-loden, selyem-kamgarn stb. gyári árban az elismert szolid posztógyári raktár által

SIEGEL-IMHOF, BRÜNN.

Minták ingyen és bérmentve. Mintaszerinti szállításért felelősséget vállalok. A magánvevőre óriási előnyök hárulnak, hogy szöveget fenti cégnél közvetlen gyári piacon rendelheti.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy 12 év óta fennálló és jóhírnévnek örvendő

légszesz, vízvezeték, bádogos és villanyberendezési műhelyemet

Hatvan-utca 4. szám. alól

Darabos-utca 20. sz. alá

helyeztem át.

A n. érdemű közönség bizalmát továbbra is kérve igyekezem a megelégedést úgy mint eddig továbbra is kiérdemelni.

Tisztelettel

GERŐ JÓZSEF

légszesz, vízvezeték, bádogos és villanycsengő berendezési vállalata
DEBRECZEN, Darabos-utca 20. szám. — Telefon 328. sz.

Alapított 1801-ben.

BLATTNER GYULA

DEBRECZEN,

Piacz-utca 69-ik szám,

a megyeházzal szemben, Frohner-szálloda mellett.

Üveges munkák és képkeretezések
kizárólagos vállalata

a legjutányosabb olcsó árak mellett.

Nagy mintaválaszték képkeretekben.

Telefon 468. — Telefon 468.

Külön tükör- és képosztály.

Nagy raktár kész ablakok- és tükrökben.

Uj üzlet a főtéren.

ASZMANN FERENCZ

**uri és női divatcikkek,
magyar műipari készítmények
raktára**

Piacz-utca 27. sz. alatt

(Városi bérház) városházzal szemben.

Nagy raktár mindennemű

uri és női divat különlegességekben.

**Kizárólag magyar műipari ké-
szítmények nagy választékban.**

Üzletem szives megtekintésére felhívom a mélyen
tisztelt közönség becses figyelmét és kérve a szives párt-
fogását, maradtam

kiváló tisztelettel

Aszmann Ferencz.

**Modern
Fodrászüzlet
Megnyitás!**

Bátorkodom a nagy-
érdemű uri közönség b.
tudomására hozni, hogy
Piacz-utca 2. sz. alatt, a
Csáthy-féle könyvkereske-
dése mellett megnyitottam
Debreczen legszebb fod-
rászüzletét.

Legfőbb törekvésem,
hogy vendégeimet a leg-
jobb és kifogástalan tiszta
kiszolgálásban, valamint a
legnagyobb kényelemben
részesítsem. Szíves pártfo-
gást kérve vagyok, tiszte-
lettel **Semula József**
fodrász.

**Szakértelemmel készített
szemüvegek
és orrosíptetők**

rövidlátó, távollátó, gyen-
gelátó és operált szemeknek.

**Mezei látcsövek
és turista távcsövek**

legfinomabb akromatikus
üvegekkel nagy választékban
és legolcsóbban kaphatók

Fischer Jakob látszerésznél

Pótlór 23. sz. Szsz'ina-ház.

Hydraulikus sajtók

Arany érem
Szeged 1899.

Arany érem
Budapest 1899.

Arany érem
Pozsony 1902.

hydrau-
likus
sajtóért.

Szőlő és gyümölcsmust

sajtólásra a nagy üzem számára.
2 kitalható kosárral vagy 1 kosárral.

Már igen tetemes
számban üzemben
helyezett.

gyártanak és szállítanak jól-
állás mellett mint különleges-
séget a legújabb szerkezetben

MAYFARTH PH. és TA., BÉCS, II.

különlegességi gyár gyümölcstértékesítési gépekben.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Megrendelések idejekorán kéretnek.

**Kerékpárt
Akar ön
Venni?**

Keresse föl okvetlen

Debreczen legelső

kerékpár üzletét

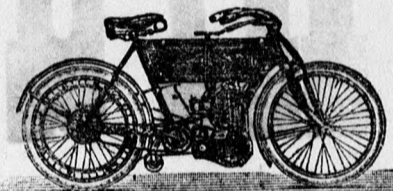
ROSENBERG és HAMMER

üzletét, ahol mindennemű kerékpárok, motorbiciklik, felszerelések
legelőnyösebb feltételekkel

dus választékban kaphatók

Piacz-utca 8. sz.

Kereskedelmi Akadémia palotájában.

Milleniumi kiállításon
kifüntetve.

Cs és kir. udvari szállító.

Milleniumi kiállításon
kifüntetve.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy **20 év óta a debreczeni piacon fennálló**

BUTOR-ÜZLETEMET

a mai kor igényeinek megfelelőleg megnagyobbítottam, valamint egy egész modern

gőzerőre berendezett butor-gyárat

létesítettem és ezáltal abba a kellemes helyzetbe jutottam, hogy igen tisztelt vevőimet minőség, izlés, és ár tekintetében, előnyösebben mint bárhol, kiszolgálhatom és a versenyt bárkivel könnyen felvehetem.

Egyszersmind felhívom a n. é. közönséget saját gyártmányu butoraim megtekintésére, valamint szabadalmazott **ebédlő- és más asztalaimra**, melynek minden lapja egészen kemény tömör fából 244 darabból van összeállítva és ezáltal minden vetemedés, hasadás vagy furnir-lepattogzás teljesen ki van zárva.

Tisztelettel

Killer Ede

butorgyáros, cs. és kir. udvari szállító DEBRECZEN.

Ruhafestő.

Vegyészeti tisztító intézet.

Gőzmosoda.

Hrabéczy Antal

DEBRECZEN,

Széchenyi-u. 42. Telefon 323.

Gyors és pontos kiszolgálás.

Mérsékelt árak.

Felvétel csak Széchenyi-u. 42. sz. a.

➡ Fióküzletek nincsenek. ➡

Koller Ferenc
uri- és női czipész.

Műhelye
DEBRECZEN,
Szentanna-u. 6. sz.

Készít

a legegánsabb kivitelű
uri- és női
CZIPÓ
különlegességeket.

A legkitünőbb anyagok
főhasználásával
a legjutányosabb
árszabás mellett.

Kerti-fecskendők
Szőlő-permetezők,
KERTI-PADOK
jégszekrények, mosó-készletek
tüskés kerítés huzal
Biehn asphalt lemezei
mind magyar gyártmányok raktárai
Sesztina Lajosnál
DEBRECZEN, Piacz-u. 23.

Nem olvasni

kell csupán, hanem meg is kísérelni
a rég bevált orvosi

Steckenpferd lilium szappant

Bergmann és Fiaól Drezda és Tetschen a. B.
ezelőtt Bergmann lilium-szappana
(2 bányász jellel), hogy szeplőmen-
tes, fehér arczbőrű, finom arczzint
nyerjünk. Kapható dbként 80 fillér-
jével a legtöbb gyógyszerárban és
drogeriában.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Neumann Nándor

festék-, kence-, lakk-,
gépolajok- és vegyé-
szeti-czikkék nagyke-
reskedése.

A „szobalány” védjeggyel ellátott
➤ **kályha ezüstfny** ◀
készítője.

DEBRECZEN,
Hatvan utca 5. sz — Telefon 205.

Mindennemű butor lakkok.

Megnyilt!

a legolcsóbb butorüzlet.

Van szerencsém a n. é. közönséget tudatni, hogy a volt Keszenbaum
Jónás féle **Széchenyi u. 19. sz. alatti** üzlethelyiséget átvettem s azt **honi**
gyártmányu

butor-árakkal

a legdusabban berendeztem.

Évek óta előnyösen ismert **kárpitos és diszító** műhelyemben **bu-**
tor rendelések, kárpitos- és diszító munkák, valamint javítások a leg-
előnyösebben eszközöltetnek.

B. pártfogást kér, tisztelettel.

Weisz Gyula

butorraktáros, kárpitos és diszító **DEBRECZEN, Széchenyi-u. 19.**

Tükör osztály!

Kép osztály!

Donogán és Somossy
DEBRECZEN, Kistemplombazár.
SZÖNYEGEK.
Flanell takarók.
Ágy és asztalterítők.
Függönyök. Ló pokróczok.
Linoleum
nagy raktára!

Tavaszi idényre legdiva-
tosabb öltönyöket készít

Szedlák és Vámos

==== férfiszabó ====

Piacz-utca 32. sz. I. emelet.

Honi gyártmányu gácsi és
brassói szövetujdonságok és
választékban érkeztek. ===

A közelgő laksváloztatások alkalmára
szőnyeg osztályunkat

~ teljesen újonnan rendeztük be. ~

Futó és nagy szőnyegek. Li-
noleumok és viaszos vásznak
gyönyörű választékban Szövet
és csipke függönyök Agy- és
asztalterítők. Paplanok, mat-
rácok. Torontáli szőnyegek
és besztercebányai pokrő-
czok jutányos szabott árakhoz

Szabó Lajos Fiai

Debreczen

divat-, vászon- és szőnyeg-áruház.
Szőnyeg maradékok saját áron alól.

„Riviera“

férfiöltöny ujdonság.

Tollkönnyű nyári utazó és utcai öltöny divatos tenis és lüster szövetből. —

Mesés szép szín- és mintákban.

Korona 16.-tól.

Férfi- és fiu mosóöltönyök

Korona 5.-től.

Lüster saccó fekete, kék és sötét

Korona 6.—

Katz Hermann

Debreczen Piacz utca 43. szám.

Figyelem: Elkülönített elsőrendű mérték osztály!

Stock-Cognac

Medicinal

kezeség mellett, tiszta borból párolt

Allandó vegyi ellenőrzés alatt

Camis és Stock

pároló telepe,

Fiume-Barcola.

Csakis elsőrendű üzletekben kapható.

Szabadalmazott új találmány

Cserépfedelek javítási költségeinek megtakarítása!

Értesitem a t. építő közönséget, hogy az általam feltalált és 16048/905. szám alatt szabadalmat nyert tető szegélyzetek alkalmazásánál a cserépfedeleken használatos volt habarcs munkák és azoknak évről-évre való megújítása fölöslegessé válik.

Találmányom egyszerű, olcsó és meglevő tetőszegélyzetekre is könnyen felerősíthető.

Ezen új rendszer alkalmazása által 30—40 évig felesleges a javítás s így óriási megtakarítás érhető el.

Mintákkal és költség-előiránnyal szívesen szolgál

Kiss Ignác

bádogos mester. Piacz-utca 34.

Szives figyelmébe ajánlom mindenkinek az új motor üzemű **kávé pörkölőmön** előállított

pörkölt kávéimat

melyek zamatra, aromára és ízre felülmulhatatlanok.

Félegyházi János

fűszer csemege, bor, ásványviz, fiumei és triezsi kávé nagy raktár és kávé pörkölő

Piacz- és Miklós-u. sarok.

Fényképészeti műterem megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönségnek-b. tudomására hozni, hogy a Piacz u. 81. sz. Geiger palotában lévő fényírdát „Helios” cég alatt megnyitottam és a modern kivánalmak szerint berendeztem. Egyedüli célom lesz a n. é. közönséget pontos kiszolgálással és tetsző képekkel kielégíteni. Kivánalmam, a szakképzettségemet minél elterjedtebben a n. é. közönségnek bebizonyítani, mely cél eléréséhez a pünkösdi ünnepeken lévő megrendeléseket fél áron fogom eszközölni.

Számos pártfogásért esedez tisztelettel:

Kellermann E.

fényképész.

Kirándulóknak

és minden alkalomra ajánlom saját termésű **Bagaméri Boraimat**

Korsóban	literje	28 krajczár
1902. évi diószegi	„	25 „
üvegekben bag. új	„	30 „
	0	32 „
Régi diószegi kitünő	„	36 „
20 éves „	„	60 „

továbbá ezeken kívül

Rizling, Ezerjő, Magyarádi, Ménesi és Gyaroki stb.

A saját termésű boraimat 50 literen felüli hordókban fogyasztási adó nélkül hek. literenként 20 forintért ajánlom; helybeli vevőimnek haza küldöm, boraim helybeli borpinczémben megtekinthetők

398. Telefon szám 398.

Váray János

Kölcsi-u. és Meszena-u. sarkán.

TÖRÖK GÁBOR

martinkai szőlőbirtokos

pezséggyárában

DEBRECZEN, Péterfia-utca 61. szám.

Kaphatók saját termésű fajboraiból készített pezsgők, a legújabb eljárás szerint gyártott szénsavas borok, valamint üvegezett és hordós különböző fajborok.

Az
Általános Takarékpénztár

Részvénytársaság

DÉBRÉCZENBEN,

előnyös kamattétel mellett

Kölcsönöket nyújt váltókra, kötelezvényekre, folyószámlára, értékpapírokra és árukra.

Betéteket elfogad gyümölcsöztetés céljából, betéti könyvecskékre, cheque-számlára és pénztári jegyekre $4\frac{1}{2}$ kamatozás mellett.

Előlegeket nyújt kézi-zálog tárgyakra, várható termésre.

Óvadékkölcsönöket folyósít vállalkozók és bérlőknek.

Törlesztéses-kölcsönöket

engedélyez 10—65 évig földbirtokokra és forgalom képes házakra.

Tőzsdei megbízásokat

elfogad értékpapírok vételére es eladására.

Külföldi pénznemeket

bevált és ilyenekkel szolgál.

Hitelleveleket ad a külföld bármely piaczára.

Közelebbi szó vagy írásbeli felvilágosítással készséggel szolgál az intézet

ügyvezető-igazgatója.

Apró hirdetések.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 8 fillér. — Vidéki tudakozásnál tessék válaszlevelet csatolni.

Kényesebb természetű családi ügyek rendezését, diskrét családi ügyek lebonyolítását, különélő házaspárok ügyeinek rendezését kizárólag a Nagy Lajos irodája intézi el és bonyolítja le. Csapó-u. 13. szám. Telefon 335.

Hajfonatok, női parókák, hajbetétek, krepek, fűzetek, minden hajmunkák legjutányosabban kapható Boczán Ferencz fodrász Hatvan-utca 2. Kihullott női hajjat veszek.

Színműirók! műveiket szép kivitelben és jutányosan (ivenként 1 koronáért) írja le irógépen Nagy Lajos irodája Csapó-u. 13. sz. Telefon 335. — Olvasható kéziratot kérünk!

„Villamos” jó karban tartási bérlet villamos házi csengők. Házi és magán központi Telefonok, új berendezések és javítások szakszerű és olcsó Villamos felszerelések anyagok raktára. Magán telefonok kölcsön bérlet évi 20 kor.

felszereléssel együtt készít Földvári L. Debreczeni első Elektrotechnikai vállalat Debreczen Kossuth-utca 1 szám az udvarban. Telefon szám 168.

Rőfös és kézműáru cikkek, ugyiszintén női kabátok, férfi öltönyök és felöltők a legszebb kivitelben heti és havi részletfizetésre áremelés nélkül kaphatók Kohn Hermann Hatvan-utca 17.

Egy tanuló felvétetik teljes ellátással Nagel A. rőfös és divatáru üzletében Püspök-ladányban.

Uj vetés Luczerna, vastag rendek, 2 krajczár ölenként, Sütő-féle téglavetőben kapható. Értekezhetni ifj. Csengeri Ignácz tulajdonosnál Hatvan-utca 65.

Egy villaszerű lakóház gyümölcsös kerttel szabad kézből eladó. Értekezhetni hétköznaponként d. e 10-től d. u 3 óráig Görbe-utca 11. szám alatt.

46 holdas birtok tanyával és két drb. ondódi föld eladók. Czim a kiadóban.

Ferencz József uton gőzmalom oldalán 5 házhely csemege és bor szőlővel és a Nyomtató-u. 7. sz. ház eladó. Értekezés: Dr. Körösi ügyvédnél. Batthyányi u.

Egy használt jégszekrény kerestetik, ugyan ott egy pénztári kassza eladó. Sárközy és Fogarassy Hatvan-u. 17.

Mazsola 40 krtól, papir héjú dió 24, málna iz 60, tea vaj 1 frt 20, friss darálású mák, naponta friss pergelt kávé kaphatók Kertész Miklós fűszer- és csemege üzletében Csapó-utca és kenyér piac sarkán.

Egy teljesen új Mülhauseni harisnyakötőgép jutányosan eladó. Morgó-utca 28

A Párisi női szabás iskola megnyit és beiratkozásos elfogadtatnak, Hatvan u. 4. sz, a szabás iskolába 3-5-ig és lakásomon Hatvan-u. 15. sz. s.

4 abonnenst jó házi kosztra elfogad Rosner Márton Varga-utca 41.

Egy 2, esetleg 3 szobás szép utcai lakás, fürdőszoba és mellékhelyiségekkel Augustus 1-re Teleki-u. 5. sz. alatt kiadó.

Alkalmi árak! Harisnya kiárusítás véget 3 pár kötött női harisnya 60 krtól feljebb, 3 pár kötött férfi harisnya 45 krtól feljebb, Patent száru gyermek harisnya 14 krtól Márton Gyula rövidáru üzlete Bika szálloda mellett.

Hölgyek tanácsot és segílyt nyernek, szülés esetén felvétetnek, a legnagyobb titoktartás mellett, egy intelligens gyakorlott szülésznőnél. Kényelmes lakás. — Orvosi felügyelet. Debreczen, Kossuth-u. 61. sz.

Révgálicz 98/99 % Rézkénpor, Bordóipor, Kénmáj permetezéshez, Dr. Aschenbradt-féle Raffia, Azurin knittfeldi Jutafonal elsőrendű minőségben nagyban és kicsinyben Kontsek Gézánál Debreczen, Fűzlet Kossuth-utca. Fióküzlet Csapó-utca.

Miklósné és Társa (börönd) koffer gyártó műhelye Debreczen, Piac-utca 26. nagytözsde mellett. Nagy raktárt tart saját gyártmányú kézi és láda kofferokban, saját gyártmányú utazó, piaci és iskola táskákban, kézi táskák, szivar-, cigaretta- és dohány tárcákban. Javítások és megrendelések pontosan és olcsón eszközöltenek.

Vasesztergályos és géplakatos tanoncok gépműhelybe felvétetnek Deák Ferencz-utca 22.

Uj műlakatos műhely.

Van szerencsénk a t. közönséget értesíteni, hogy **Bethlen-utca 52. sz. a.** (Ujváry György ur házában) modern

épület és műlakatos műhelyt rendeztünk be.

Elvállalunk minden e szakmába vágó munkálatok szakszerű elkészítését, nevezetesebben **kert- és sirkerítések, vaskapuk, folyosó és lépcső rácszatok, tűzhelyek, virágállványok** tervezését és készítését. **Fegyverek, kutak és mezőgazdasági gépek javítását.**

Szakemberek lévén, minden munkálatot a legtekélyesebben jótállás mellett teljesítünk.

Tisztelettel

Bárány és Németh
műlakatosok.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a konyhafelszerelés, játék és műipari áru üzletemet, melyet 3¹/₂ évig a Piacz-utca 50. szám, Piacz- és Szent-Anna-utca sarkán vezetem, teljesen beszüntetem és azt megnagyobbítva, ujjannan felszerelve a

Kossuth-utca 4. szám alá

a Pénzügyigazgatóság épületébe

helyeztem át.

Midőn igen tisztelt vevőimnek ez uton is köszönetet mondok az eddig irántam tanúsított jó indulatáért és pártfogásáért, biztosítom, hogy ezen bizalmat továbbra is megtartani főtörekvésem lesz, igyekezni fogok, hogy vevőimnek minden alkalommal csakis **kifogastalan jó minőségű árut a legolcsóbb szabott áruk mellett szolgálhassak.**

Kérem, hogy üzletembe naponta érkező újdonságaimat megtekinteni és azoknak rendkívül olcsó voltáról személyesen meggyőződni sziveskedjék

Teljes tisztelettel

MENTZE HENRIK

újdonságok áruháza.

Uj borüzlet.

Van szerencsém a t. közönséggel tudatni, hogy **Hatvan-utca 34. szám** alatt kor áltan

kimérési üzletet

nyitottam, ahol a legjobb minőségű borok, s eszes italok, sör kicsinyben és nagyban lesz kimérve. Sikertült a m. kir. **Gazd Tanintézet borainak** összes terméseit megvenni s azt házhoz szállítva palackokban lehozva a következő áron adom: Olaszrizling 2, Ezerjő 32, Aramon 30, Fehérburgundi 30, Mézesfehér 30, Asztalbor literje 28 kr.

Szíves megendelésüket kerem, tisztelettel

Veisz Albert

Hatvan-u. 34.

~ 50 literen fölül nagy árengedmény. ~

Tavaszi idényre

Sima és mintás szövetek, Francia delin 60 krajezár, 1/2 gyapju 28 kr. **Selyem batistok 35, 40, 50 kr.** Cosmanosi kartonok és zepfirek, férfi, női és gyermek harisnyák, keztyűk, csipke és csipke gallér fűzők. **Férfi ing, sima, hajtásos és színes elővel 120 kr.** Öt réti színes kezze 22 kr. gallér 12-20 k- **Csipke függönybe rolett függöny és vásznakban gyári raktár.**

Doszpoly János utóda

Főtér, Tisza palota

Emek választék
RR Ragyogó ékszerekben
Rose Dezsónél

Debreczen, Piac-u. 55. Hungária mellett.

Hirdetmény.

A magyar jelzálog-hitelbank 3%-os sorsjegyeinek

converziójára vonatkozó prospectus már a napokban meg fog jelenni és a sorsjegyek tulajdonosainak csak igen rövid idő fog rendelkezésére állani jogaik érvényesítésére.

Ugy a converzióra vonatkozó bejelentést, mint új sorsjegyek vételére vonatkozó előjegyzést eredeti feltételek mellett már most elfogadjunk és feleinket a legmesszebb menő előnyökben részesítjük, valamint részletes felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Alföldi Takarékpénztár
DEBRECZENBEN.

Értesítés.

Van szerencsém a t. közönség szíves tudomására adni, hogy **Melocó Péter** budapesti betonáru gyáros debreczeni fióktelepét saját számlámra átvettem és azt tetőfedési vállalatommal egyesítve fogom tovább vezetni.

A munkálatokat a legjobb munkaerőkkel és legjobb anyagokból készíttetem, miáltal t. rendelőim teljes megalgedését ohajtom elérni.

Midőn tisztelettel kérem, hogy nagybecsű bizalmukkal kitüntetni szíveskedjenek.

maradtam kiváló tisztelettel

Lukács Vilmos

DEBRECZEN, Hatvan-utca 5. szám.

Elvállalok:

Mindennemű beton munkát, cement és granitáló burkolatok készítését, cement és márvány mozaik lapokkal burkolást, fayence-lap burkolást, **működő léposók és lábzsakok készítését**, csatornázásokat szab. karmantus beton csövekkel, hidak és átvezetők készítését, stb.

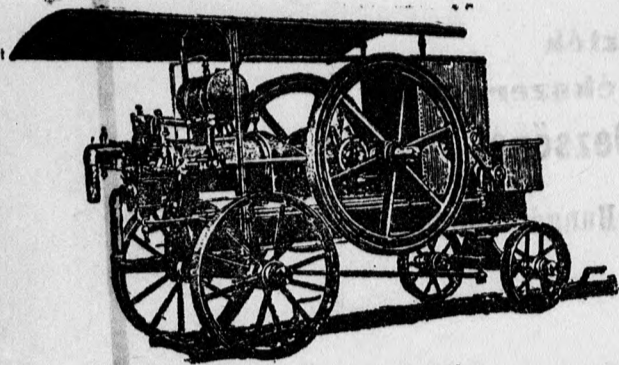
Tetőfedési munkák:

Szab. Eternit asbeszt cement palával.
Aszfalt lemezzel egyszerű és kettős ragasztott fedés.
Facement tetők készítése.
Nedves falak elszigetelése.

Állandó raktár:

Kitünő minőségű Portland és Román cementből, stuccator és alabastrom gipszből, köfedél-lemezek, **aszfalt lemezek**, elszigetelő lemezekből, tűzálló- (chamotte) téglák, Carbolineum, fedéllapok stb.

Cséplési és gazdasági célokra
legjobban bevált
benzin motorok
ipari és malomhajtásra legolcsóbb üzemű
szívógázmotorok

legelőnyösebben kaphatók:
BECK és GERGELY
motor- és gépgyárában
Budapest, V., Váci-ut 12. szám.

Uj óra- és ékszerüzlet!
Pintér Dezső

órá- és ékszerész, Főtér 12. Stenczinger-ház.
Ajánlja valódi sveiczi zseb- és fali óráit.
8 napig járó zseborakülönlegességeit.
Ékszerek nagy választékban.
Mindenféle ékszerek javítása, továbbá
órajavítások 1 évi jótállással.
Pintér Dezső.

Törvényesen védve Minden utánnomást
büntetnek. — A törvény nem ismerése nem
mentség.

A vádolt: Sajnos, többször rábeszéltem magamas
és a nekem ajánlott értéketlen és hatástalan szereket és hamis
sított balzsamokat megvásároltam a mit most nagyon sajnálók.

A bíró: A nem ismerése a törvény szerint nem igazolá
és nem mentség. Miért nem küldte el magának Thierry pre-
gradi gyógyszerész sok ezer bizonyítvánnyal ellátott brosuráját
a mikor pedig kívánatra ingyen és bérmentve mindenkinek meg-
küldik?

A vádolt: Sajnos, erről nem voltam értesítve.

A bíró: Azzal a föltétellel, hogy ezt a mulasztást pótolni
ogja, ezáltal még fölmentem az ön és hozzátartozói egészsége
ránt köteles gondoskodás áthágása alól. De továbbra is kerülje
minden más értéketlen és hatástalan surrogátum és hamisítvány
megrendelését és alkalmazását és mindig csak Thierry-balzsamát
és contifolium-kenőcsét használja, mint a melyek az egyedül biz-
tos, megbízható és meglepően ható szerek. Az egészség törvényeit
mindnyájunknak kötelességesen, pontosan követnünk kell és figyel-
men kívül hagyását, akár tudatlanságból, akár hanyagságból,
bizonyára súlyos büntetés éri, vagy betegség, vagy legalább a
szervezet és az egészségi állapot meggyöngyölése formájában.

A szenvedő emberiség segítségére és a fájdalom s a be-
tegség onyhítására a legmegbízhatóbban Thierry balzsama és
contifolium-kenőcse szolgál és önukek nem kell tovább szenvedni
ha ezeket a nagyon olcsó szereket állandóan a háznál és ma-
gánál tartja és folytonosan használja.

Thierry balzsama páratlan szer köhögés, hurut-
mellhajt, tuberkulózis, torokgyulladás, rekedtség, bronchitisz, tüdő-
baj, májelfajulás, gyomorgörcs, kólika, emésztési zavar, közön-
séges influenza stb. ellen és biztos segítséget és sikert ad.

Ára: 12 kis, vagy 6 kettős üveg, vagy egyetlen nagy kü-
lönlegesüveg patenzárral 5 K. franko.

**Thierry centifolium-
kenőcse non plus ultra**
minden még oly régi seb, gyulladás,
kisebesedett mell, melkmenyesedés,
orbáncz, daganat, kelés, sérülés, kar-
bunkulus, ujképződés, hólyag, a gyer-
mekek kisebesedése stb. ellen.

Megpuhit és fájdalom nélkül
kihúz a testbe hatolt minden idegen
testet, minő az ólom, gáz, szálka,
homok stb., jókor alkalmazva, csak
nem mindig megakadályozza a vér-
mérgezőést és fölöslegessé teszi a fá-
jdalmas műtétet is.

Ára 2 tégelynek franko 3 K 60.

A sok ezer eredeti köszönőirat-
tal ellátott brosurát kívánatra meg-
kapja mindenki ingyen és bérmentve.
Szótküldi csak a pénz előleges
beküldése után, vagy utánvétellel.

THIERRY A.

gyógyszerész.

Pregrada, Rohitsch-Sauerbrunn
mellett.

Kapható: Budapesten Török József és
Dr. Egger J. és L. uraknál, Vértes L. Lugoson
és a nagyobb gyógyszertárakban és dro-
guerákban.

Allein echter Balsam
wie die Behälterangabe
A. Thierry in Pregrada
bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Janatka Alajos

virágüzlete
Debreczen, Piacz-u. 59. sz.

Eladó ház.

A piacához közel élénk utcában
modern épült új ház 8 évig adómen-
tes, 2 utcza lakással, gáz-, vízvezeték
és fürdőszobával

eladó.

Czím a kiadóhivatalban.

Schuller Sámuel

szobafestő, tapetirozó és fényező
Debreczen, Simonffy-u. 25.

Elvállal új épületek, lép-
csőházak és diszletek
festését, tapetirozást és
mindenféle fa- és vasbu-
tor fényezéseket a leg-
divatosabb kivitelben és
legjutányosabb árban.

Felhívás

a t. gazdálkodók és
géptulajdonosokhoz!

Ajánlom vizmentes asztagtakaró- és
cséplőgépekre való ponyváimat, szegedi
kender zsákokat, gyapju zsákokat, pok-
róczokat, zsákkötöző és dohányzsine-
geket olcsó árban.

Kívánatra mintákat küldök.

WIENER ADOLF

gyári raktára, ponyva
és zsákkölcsönintézete
DEBRECZEN, Kossuth-utca 27. sz.

**Miért is elsők az elsők kö-
zött is az**

ALFA

kerékpárok?

Mert: a legkitűnőbb
szerkezettel és leg-
nagyobb tartósság-
gal bírnak.

Egyedüli főraktár:

Valódi csak ezen védjeggyel.

SCHWEITZER Testvérek

kerékpár és varrógép Debreczen, Piacz-u. 56.
nagykereskedő cégnek

Mindenemű alkatrészek jutányos áron kaphatók.

Mechanikai javító-műhely.

~ Tessék árjegyzéket kérni. ~

KÖNYVEK,

folyóiratok, bekötések valamint bőr,
plüss keretek, passepartoutok stb.

Antalfy Ferencz

könyvkötészetében a legszolidabban ké-
szítetnek, Piacz-utca 31. a városházzal
szemben.

Párisi Szabász Iskola.

A nagyérdemű urhölgyekre nézve ritka alkalom!

Négy évig voltam, mint szabásznő
alkalmazva egy fővárosi híres szalonban
és már azóta 5 évig saját női ruha varró-
térmem volt és most abba a helyzetben
vagyok, hogy **szabász iskolát** nyi-
tok, amelyben tanítok a legújabb párisi
szabást alaposan és lelkiismeretesen.
Kinek érdekében áll, az könnyen meg-
győződhet róla. — Tanítok négyféle új-
jakat, 4 féle angol kabátokat, derekokat,
bluzokat, mideralfjat, slafrokókat és több-
féle gallérokat, mindenféle gyermekru-

hákat. Kívánatra bázhoz is eljárak tani-
tani. — A tanítás árak különbözők. 20
koronától feljebb. — Szabász iskolám
felülmulja mind az eddigieket, könnyű fel-
fogni, elfelejteni nem lehet és rövid idő
alatt megtanulható, egy órát kell tanulni
minden nap és két hét alatt a legkompí-
náltabb ruhát kitudja tanítványaim szabni.
A ki nem is tanult varrni, e szabás
után könnyen készíthet ruhákat. Kivá-
natra a felspanulást és össze állítást
stb. dolgokat is tanítok.

Beiratkozásokat elfogadok d. u. 3—5-ig.

Hatvan-utca 4. sz. alatt,
a szabász iskolában

Egész nap bármely időben lakásomon
Hatvan-utca 15. sz. alatt.

A tisztelt urhölgyek bizalmát kérve
vagyok

Cz.-né Kronémer Piroska.

Mihalovits Jenő gyógyszer-tára a „Kigyó“-hoz Debreczen.

Mihalovits Jenő gyógyszer-tára a „Kigyó“-hoz Debreczen.

Mihalovits Jenő gyógyszer-tára a „Kigyó“-hoz Debreczen.

Legjobb bajuszsodró a híres
DEBRECZENI
„GZIVIS“ bajuszpedró

mely nem tép, de jól összetartja és nötteti
a bajuszt!
1 doboz ára 40 fillér.

A bőr ápolása kötelesség az egész-
ség érdekében s erre legalkalmasabb
szer a

Mollitergin,

mely megőrzi a bőr (az arc- és kézbőr-
nek) üdeségét, hamvasságát, rózsaszin-
ben játszó fehérségét. Megszünteti a
kézvörösséget. Az eldurvult, kirepede-
zett és szélkifujta arcot vagy kezét, a
legrövidebb idő alatt **fehérré és puhává**
tesz! Poudér alá is igen ajánlható!

Hatása gyors és biztos! Mint bőr-
ápoló szer páratlan!

Teljesen fémmentes
és ártalmatlan!

Egy üveg MOLLITERGIN ára
1 korona

A bel- és külföldi
gyógyszer-
különlegességek,
a naponta felmerülő
hasonszenvi gyógyszerek,
kötszerek,
szépitő-szerek,
gyógyszer-ujdonságok
legnagyobb raktára
Debreczen és vidékére.

A Dr. BORSOS-féle hajszesz

teljesen **ártalmatlan** növényi anya-
gokból készülő hajerősítő, mely kiváló
eredményrel használható úgy a haj-
hullás vagy a hajvégek megtörése
és széthasadozása, mint a fej elkor-
pásodása vagy a haj molyosodása
ellen.

A haj növést előmozdítja! Legjobb
óvszer a hajbetegségek ellen. Sem a
fejbőrt, sem az ágy nemüt **nem pisz-
kolja. Hatása biztos!**

Egy üveg Dr. Borsos-féle hajszesz
ára 1 korona.

Kettős (nagy) üveg 2 korona.

MIHALOVITS JENŐ

gyógyszertára és gyógyszerészeti műlaboratoriuma

DEBRECZEN, főpiacz 31., a városházzal szemben.

Mihalovits Jenő gyógyszer-tára
a „Kigyó“-hoz Debreczen.

Ruhavásárlók figyelmébe!

Mielőtt ruhaszükségletét bárhol beszerezné, saját érdeke, a **NEUMANN M.** cs. és királyi udvari szállító cég üzletét felkeresni, hol mindennemű

férfi-, fiu- és gyermek ruhák

dus választékban, csakis jó szövetből a legolcsóbbtól a legfinomabbig raktáron vannak. A raktáron levő ruhák legkényesebb izlésnek megfelelnek.

Czégre figyelni kérek.

Neumann M.

cs. és kir. udvari szállító

DEBRECZEN, Piacz-utca 51. a magy. kir. postával szemben.

A gyomor

egészségben való megőrzése

főleg az emésztés megtartásán, előmozdításán, szabályozásán és az elhanyagolt székrekedés elhárításán alapul. Egy kipróbált, a keresettek közül a legjobb és hatásos gyógyítvekhől gondosan előállított étvágy-elősegítő, emésztés előmozdító és enyhén levezető háziszser, mely a mértékletenség ismert következményeit, *híbas diét, meghűlés és elhanyagolás által előidézett székrekedést, mint gyomorégést, szélszorulást, mértékletlen savképződést és görszerű fájdalmakat csillapítja és megszünteti, az a dr. Rosa-féle gyomorbalzsam* Fragner B. prágai gyógyszerárú.

FIGYELEM! A csomagolás minden részén a törvényileg bejegyzett védjegy van.

FŐRAKTÁR:

FRAGNER B. cs. és kir. udv. szállító
a „Fekete sashoz” Prága, Kleinseile 203.
Nerudagasse sarkán.

Egy egész üveg 2 kor. fél üveg 1 kor.
Postán 1 kor. 50 fillér beklődése mellett egy kis üveg.
„ 2 „ 80 „ „ „ 2 „ „
„ 4 „ 70 „ „ „ 4 „ „
„ 8 „ — „ „ „ 4 „ „
„ 22 „ — „ „ „ 14 „ „

börmentve küldetik meg Ausztria-Magyarország bármely részébe. — Raktár: Ausztria és Magyarország gyógyszerárúiban. . .
Főraktár:
TÖRÖK JÓZSEFNÉL, BUDAPEST.

Gramophonaimat,

mely ma a legélethűbb beszélőgép, jutányos árért küldöm játszani magánházakhoz, társas összejövetelekhez, név-estélyekhez, lakodalmi és egyéb ünnepségekhez. Dusan fölszerelt felvétejjel és pedig a legelső férfi és női operanékesek, opera énekkarok, szavaltatok, páros jelenetek, katonai és cigányzene-karok, tárogató, tilinkó és okarina művészek fölvételeiből. Fedák Sári tulipán nótája. Kossuth Ferenc beszéde a magyar nőkhöz. Himnusz, Szózat stb. stb.

NAGY LAJOS

ügynökségi irodája
Debreczen, Csapó utca 13. sz. — Telefon 335.

Hársfalva gyógyfürdő.

Gyönyörű fekvés, ozonduz levegő.

Hársia- és fenyőerdők.

Kényelmes és olcsó ellátás.

Modern berendezés.

Hidegvíz-gyógyintézet.

Sós és fenyő belégzőtermék (Inhallatorium.)

Savanyuvizes és vasas ásványvízfürdők.

Orvosi felügyelet alatt álló kitűnő vendéglők.

Klímatisz gyógyhely.

(Vasuti állomás.) Posta és távída.

230 méter magasságban fekszik a tenger színe fölött.

Fürdőidény: Május 1. Szeptember 30.

Gyógyvíze kitűnő hatása: tüdőbajok, malária (mocsárláz), gége-, hörg- és tüdőhurut, máj- és lép-daganatok, hólyaghurut, specifikus s görvélyes csontbántalmaknál. Mindenféle idegbántalmak, fejfájás, migraine, histeria, szédülés, nehéz légzés, hypochondria. Vérhajók, köszvény, görvélly, bujakór, delirium trem. potat. Női bajok, fehérfolyás, sápkór, havi zavaroknál.

Részletesebb felvilágosítással szívesen szolgál

A fürdőigazgatóság Hársfalva (Bereg megye.)

Megvettem

WALLERSTEIN-féle

rőfös- és női divat üzletet és azt az üzlethelyiségben elárusítom rövid ideig.

A megmaradt árukat Pestre viszem.

Az árákról legjobb lesz **személyesen** meggyőződni. — A kinntlevőségek az üzletben fizetendők.

Tisztelettel **Diamantstein Adolf.**

Egy czélom van!

Hogy mindenki meggyőződjön országszerte ismert olcsóságomról! — A vásárlás nem kötelező!
Mert megnézni megszabad! **Megvenni nem muszáj!**

Ingyen adok!

5 frtos bevásárlásnál egy bármilyen fénykép utáni nagyobbitást (a minek bolti ára 20 kor.) csupán a diszes papír keretért fizetendő 1 frt 50 kr.

Ezen alkalommal a raktáromban felhalmozódott igen szép és egyedül nálam kapható legújabb divatu áruknak az **áralt** még mélyebbre szállítottam le, mint eddig voltak.

Ujdonságok folyton érkeznek!
Lówy F. Üzletem: Piacz-u. 24. szám alatt van, a Fehérló szálloda alatt, a kistemplommal szemben. A kirakat sötét kékre van festve.

Nyomatot Hoffmann és Kronovics könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.